

NORDISKA MUSEET

Årsredovisning

Stiftelsen Nordiska museet 2014

Detta är Stiftelsen Nordiska museet

När språkforskaren och kulturhistorikern Artur Hazelius (1833-1901) gjorde sin första insamlingsresa i Dalarna 1872 ville han rädda en folkkultur som han trodde skulle gå förlorad. Året därpå, den 24 oktober, öppnade han den första utställningen under namnet Skandinavisk-Etnografiska samlingen vid Drottninggatan i centrala Stockholm. Redan 1880 hade samlingen blivit så omfattande att han ombildade den till stiftelsen Nordiska museet och i sitt överlåtelsebrev skänkte han samlingarna till svenska folket. En särskild nämnd med fem ledamöter skulle ansvara för verksamheten, som även kom att inkludera Skansen grundat 1891. Snart blev de tillfälliga utställningslokalerna för små. Planerna på det stora museibygget på Djurgården växte fram med syftet att skapa "en bra hemvist för museets utomordentliga samlingar och en stor nationell festhall". Detta lade grunden för Nordiska museet och Skansen, som vid tiden för Artur Hazelius död hade vuxit till en nationell institution med internationell räckvidd.

För Artur Hazelius stod människan i centrum. "Känn dig själv" satte han som motto på museets emblem. Museet skulle bli en grund för kommande generationer att stå på. Föremålen som samlades in skulle beskrivas, registreras och resultaten publiceras. De vetenskapliga perspektiven skulle gå hand i hand med folkbildningsarbetet. Från och med 1963 tog staten ett större ekonomiskt ansvar för verksamheten och har sedan dess utsett nämndens ledamöter. Samtidigt avskildes Skansen och blev en självständig stiftelse med egen styrelse. Institutionerna är fortfarande sammanflätade med varandra.

Nordiska museet är i dag Sveriges största kulturhistoriska museum. Samlingarna speglar landets kulturhistoria från och med 1500-talet fram till nutid. Samlingen omfattar cirka 1,5 miljoner objekt och tar cirka 25 000 m² magasinsyta i anspråk. Arkivet omfattar drygt 4 700 hyllmeter, biblioteket cirka 3 800 hyllmeter och fotosamlingarna bedöms innehålla cirka 6 miljoner fotografier. Nordiska museet har systematiskt samlat in uppgifter om svenskt folkliv i mer än hundra år, inte bara om materiell och social kultur utan också om den andliga kulturen – om hur man tänkt, känt och trott.

Utöver den stora museibyggnaden på Djurgården äger stiftelsen flera kulturhistoriska miljöer på skilda håll i landet: Tyresö slott, Julita gård, Svindersvik och Härkeberga kaplansgård. Även Villa Lusthusporten (Wicanderska villan) mitt emot museet på Djurgården tillhör stiftelsen. De olika fastigheterna har i de flesta fall tillförts museet som testamenteriska gåvor. Stiftelsen svarar för driften och förvaltningen av dessa miljöer med cirka 460 byggnader, oftast i samverkan med utomstående intressenter – kommuner, byalag, föreningar och privatpersoner.

Nordiska museets verksamhet finansieras till 73 procent av statsanslag. Det är stiftelsens styrelse, Nordiska museets nämnd, som svarar för att stiftelseförordnandet följs. Ansvaret för frågor som rör användningen av stiftelsens tillgångar och placering av förmögenhet ligger hos styrelsen, i enlighet med stiftelselagen och enligt stiftelsens egna stadgar.

Av stadgarna framgår att Nordiska museet har till uppgift att bevara och levandegöra minnet av liv och arbete i Sverige, företrädesvis för tiden efter 1520. Museets ansvar omfattar hela det kulturhistoriska fältet med undantag av de delar som hänförs till någon annan institution. Museet ska enligt stadgarna särskilt

- vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika sina samlingar
- hålla ett urval av samlingarna tillgängliga samt driva och stödja utställningsverksamhet och annan kulturförmedlande verksamhet
- initiera, driva och stödja forskning inom museets verksamhetsområde

ÅRSREDOVISNING	1
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	1
Stiftelsens ändamål och uppdrag	1
Allmänt om verksamheten 2014	1
Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning	1
Väsentliga händelser under räkenskapsåret samt efter räkenskapsårets utgång	1
Forskning och utveckling	2
Icke-finansiella upplysningar	2
Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken.....	3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	6
Kassaflödesanalys	7
Noter	8
Underskrifter	18
Revisionsberättelse	19
VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2014	21
Inledning.....	21
Uppdrag.....	21
Redovisningens indelning.....	21
Verksamhetens kostnader och intäkter	21
Museets samlingar	22
Utveckling av samlingarna.....	22
Registrering och katalogisering	23
Förvaring och vård.....	24
Museets arenor	26
Utställningar	26
Program och visningar.....	28
Museets kulturmiljöer	30
Bibliotek och arkiv	33
Digitala medier	33
Förlag.....	35
Kunskap och samverkan	37
Kunskapsuppbyggnad, forskning och universitetssamverkan.....	37
Nationell samverkan, stöd och rådgivning	38
Internationellt utbyte och samarbete	40
Övergripande perspektiv	41
Tillgänglighet, mångfald och jämställdhet.....	41
Besökare	42
Utdelade stipendier och medaljer	44
Revisionsintyg	45
Tack vare våra vänner	47

Foto: Karolina Kristensson ©Nordiska museet.

Det var min första ordförande i Nordiska museets nämnd, tidigare rektorn för Uppsala universitet, professor Stig Strömholm, som brukade säga att Nordiska museet var varken fågel eller fisk. Han syftade på det faktum att museet är en stiftelse grundad av Artur Hazelius men att verksamheten finansieras till cirka 70 % av statliga bidrag. Ändå har staten ofta bortsett från att det finns en grundläggande skillnad mellan stiftelsen och motsvarande myndighetsmuseer. Museets tillkomsthistoria med testamentariska donationer, anknutna stiftelser och den omfattande affärsverksamheten saknar motsvarighet, liksom det faktum att samlingarna är stiftelsens egendom.

Trots att stiftelselagen bestämmer vad som ska gälla, har regeringen vid upprepade tillfällen försökt inkräkta på stiftelsens självständiga ställning. Och förra året hände det igen. Regeringen gav Statskontoret i uppdrag att göra en myndighetsanalys av Stiftelsen Nordiska museet och särskilt belysa vad det innebar för regeringens styrning och uppföljning att museet var en stiftelse. Vi blev oroliga, men tack och lov bekräftade Statskontorets rapport att vi valt rätt väg under det senaste decenniet.

Statskontoret konstaterade att vi kraftigt förbättrat den ekonomiska situationen och infört tydlig verksamhetsplanering och uppföljning. Statskontoret framhöll också att vi tagit aktivt ansvar för våra mer än 400 byggnader, bland annat genom att vi tagit över den tekniska förvaltningen från Statens fastighetsverk.

I museibyggnaden pågår etappvisa renoveringar. Nytt kapprum och nya toaletter har byggts. Två nya gallerier har återställt för utställningar. Museibutiken har ökat omsättningen i nya lokaler. Restaurangköket har renoverats och en ny gästmatsal tillkommit. Personalens arbetsmiljö har förbättrats när det gamla biblioteket byggdes om till moderna kontor och en transporthiss installerades för alla aktiviteter i stora hallen. Antalet kulturmiljöer och arbetsplatser utanför Stockholm har också blivit färre genom försäljning, överföring till annan huvudman eller nedläggning, som till exempel Matsgården i Rättvik, Kulturarvet i Falun, Villa Kullen i Nacka, Textilmuseet i Högbo och Flottningsmuseet i Gysinge.

Nordiska museets samlingar är enorma och omfattar föremål, arkivalier, fotografier, böcker, kulturmiljöer och markinnehav. Om man frånser ett lån i Riksgälden för knappt tio år sedan har inga nya resurser tillförts verksamheten. Ändå har vi kunnat ta ett samlat grepp om samlingarnas vård och förvaring genom att göra tillfälliga omprioriteringar i befintlig verksamhet. Föremålssamlingarna har idag en relativt god förvaring i hyrda magasin på skilda håll sedan cirka 160 000 föremål flyttats från museibyggnaden till bättre magasin. Boksamlingen har bästa möjliga förvaring sedan biblioteket flyttades till särskilt anpassade lokaler. Arkivalierna och fotosamlingen får bästa möjliga förvaring när samlingarna flyttas till museibyggnaden hösten 2015.

Att flytta samlingar och vårda samlingar är något som museibesökarna inte ser mycket av. Det är inte särskilt glamoröst och det ger inga stora tidningsrubriker, inga presskonferenser och inga vernissager. Med spektakulära utställningar låter visserligen Nordiska museet tala om sig, men det är dålig ekonomi att inte sköta om det som är förutsättningen för ett kulturhistoriskt museum, nämligen samlingarna.

Det är med glädje och stolthet som jag överlämnar min fjortonde och sista årsberättelse som styresman för Nordiska museet.

A handwritten signature in black ink that reads "Christina Mattsson". The script is cursive and fluid.

Christina Mattsson
Styresman för Nordiska museet

ÅRSREDOVISNING

Stiftelsen Nordiska museet (org nr 802002-4686) får härmed avge redovisning för räkenskapsåret 2014. Stiftelsens säte är Stockholm.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Stiftelsens ändamål och uppdrag

Stiftelsen Nordiska museet är nationalmuseum för kulturhistoria. Som mål för stiftelsen gäller dels de verksamhetsmål som utgår från stiftelsens stadgar, dels de riktlinjer som redovisas i regeringsbeslutet för budgetåret 2014 avseende statens bidrag till Stiftelsen Nordiska museet (Ku2013/1856/KA, Ku2013/2461/RFS (delvis)). Nordiska museets nämnd har fastställt mål och strategier för Stiftelsen Nordiska museet. Dokumentet, som grundar sig på museets värderingar och knyter an till stiftelsens stadgar, syftar till att ge riktning och ledning för verksamheten under åren 2015-2025.

Allmänt om verksamheten 2014

Stiftelsen Nordiska museet är allt sedan grundandet 1880 en central kulturinstitution i Sverige. Museet kan definieras som en ABM-institution (ABM= arkiv, bibliotek och museer) som både förvaltar kunskap och producerar ny kunskap, såväl utifrån de äldre samlingarna som utifrån en fortlöpande insamling, dokumentation, kunskapsuppbyggnad och forskning. Museet tillgängliggör sina samlingar och sin kunskap via utställningar, digitala medier, publikationer, seminarier och föreläsningar men även genom direkt kontakt med besökare och användare.

Museets generösa öppettider och en varierad utställnings- och programverksamhet engagerar en stor publik. Under 2014 öppnade utställningar som till exempel *Sockor och Gamlingar – Hur var det och hur vill du ha det?* Den reviderade utställningen Hem och bostad återinvigdes.

Under 2014 har Stiftelsen Nordiska museet haft 266 735 besökare, vilket är en minskning med 2 procent från 2013. Museibygnaden på Djurgården har haft 215 308 besökare, även här en minskning med 2 procent sedan föregående år. Antalet besök på museets webbplats ökade med 13 procent jämfört med 2013 och följer den positiva trend som även återfinns i arbetet med nya medier som fortlöpande utvecklas och får ökat antal följare.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2014	2013	2012	2011
Balansslutning (mkr)	80,9	78,1	73,0	71,4
Intäkter (mkr)	156,2	160,5	164,3	157,8
Kostnader (mkr)	155,3	156,1	162,8	158,2
Resultat (mkr)	1,1	4,9	2,2	0,4

För museets ekonomi i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret samt efter räkenskapsårets utgång

Nordiska museet gjorde ett strategiskt val när vården av samlingarna och anpassning av lokalerna i museibygnaden prioriterades. Satsningen på samlingarnas vård och förvaring har visserligen tagit resurser i form av personal och pengar från stora och publikdragande utställningar, men vården av samlingarna hade varit eftersatt sedan decennier. I samband med den stora ombyggnaden av norra

markplanet har boksamlingen fått bästa möjliga förvaring samtidigt som föremålssamlingarna har fått tillfredsställande förvaring när ett stort antal föremål flyttades ur museibygnaden till mer ändamålsenliga magasin.

Ett omfattande inventeringsarbete av arkivet har pågått under 2014 samtidigt som ett intensivt ombyggnadsarbete fortgått i södra markplanet för att rymma arkivet, den fotografiska verksamheten och processytor för utställningar. Ombyggnaden finansieras med ett långfristigt banklån sedan lånelöfte erhållits i december 2012. Arkivalierna och fotosamlingen får därefter bästa möjliga förvaring när samlingarna flyttas till museibygnaden hösten 2015. Förvaringen av museets föremål, böcker, arkivalier och fotografier kan därefter sägas vara någorlunda tillfredsställande samtidigt som förutsättningar finns att museet kan minska lokalkostnaderna när effekterna realiserats av det stora omflyttningsprojektet.

En särskild utmaning har varit att finna lämpliga ersättare till de ledande befattningshavare som slutar under 2015. Ny ordförande för Nordiska museets nämnd tillträdde 1 januari 2015. Veckan innan utnämndes ny styresman som kommer att tillträda i mitten av februari, efter det att nuvarande styresman lämnar sin tjänst efter fjorton år. Under 2015 kommer även ny innehavare av den Hallwylska professuren att utses. Rekryteringen till dessa poster är av stor betydelse för museets fortsatta utveckling för att stiftelsen framöver ska kunna hålla sin ekonomi i balans och varaktigt uppvisa ett tillfredsställande ekonomiskt resultat.

Forskning och utveckling

Nordiska museets omfattande samlingar erbjuder och utmanar till forskning som utvecklar nya metoder och synsätt. Samtidigt ska forskningen berika den övriga museiverksamheten med nya perspektiv och frågor kring insamling, bevarande, förvaring, vård och konservering samt verka för att den humanistiska forskningens infrastruktur stärks genom digitalt tillgängliggörande av samlingarna. Av särskild vikt är att bygga vidare på och utveckla museets specifika vetenskapliga kompetenser, särskilt beträffande arbetet med föremål, fältundersökningar, foton/fotosamlingen och skrivet minnesmaterial.

Icke-finansiella upplysningar

Nordiska museets diskrimineringspolicy *En arbetsplats för alla* fastställdes 2014-02-11 och förutsätter ett löpande och aktivt arbete med jämställdhetsfrågor inom exempelvis följande områden; organisation, lön, lönekartläggning, kompetensutveckling, rekrytering, chefsutbildning, arbetstidsavtal, mötesplanering och föräldradedighet.

Nordiska museets arbetsmiljöpolicy fastställdes 2014-02-11 och ligger till grund för arbetsmiljöarbetet som är organiserat i en central skyddskommitté och två lokala arbetsmiljökommittéer. Kommittéerna planerar och följer utvecklingen i skyddsfrågor och behandlar bland annat handlingsplaner för arbetsmiljöarbetet, planering eller förändring av lokaler, arbetsmetoder och organisation. Andra exempel på aktiviteter som genomförs inom området är skyddsronder, ergonomiska arbetsplatser, kompetensutveckling, utbildning, introduktion, tillhandahåller personlig skyddsutrustning, medarbetarsamtal.

Nordiska museet arbetar aktivt med kompetensförsörjning och kompetensutveckling i form av chefsutbildningar, kompetensspridning, program- och systemkompetenshöjande åtgärder, medarbetarsamtal, seminarier och konferenser vid sidan av studiebesök inom och utom landet.

Nya lokala kollektivavtal tecknades 2013 för att börja gälla året därpå. De innefattar bland annat arbetstidens omfattning, arbetstidsrelaterade ersättningar, ersättning för sjukvårdskostnader,

kompensationsledig dag, semesterberäkning och resor. Under 2014 förändrade även museet sin förmånsatsning avseende friskvårdsbidrags storlek.

Stiftelsen Nordiska museet arbetar utifrån framtaget miljöledningssystem för att fördela ansvar, prioritera, kommunicera, följa upp och kontrollera insatserna för en bättre miljö. I detta ingår en årlig miljörapportering till Naturvårdsverket.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Nordiska museet bedriver inte någon verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig.

Resultaträkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Verksamhetsintäkter			
Gåvor och bidrag	2	11 440	18 158
Nettoomsättning	3	31 411	31 098
Statligt bidrag		113 373	111 209
Summa verksamhetsintäkter		<u>156 224</u>	<u>160 465</u>
Verksamhetskostnader			
Handelsvaror		-3 032	-3 201
Övriga externa kostnader	4	-69 118	-70 343
Personalkostnader	5	-80 555	-80 148
Avskrivningar av anläggningstillgångar	6	-2 600	-2 411
Summa verksamhetskostnader	7	<u>-155 305</u>	<u>-156 103</u>
Verksamhetsresultat		919	4 362
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	249	542
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-22	-39
Resultat efter finansiella poster		<u>1 146</u>	<u>4 865</u>
Årets resultat		<u>1 146</u>	<u>4 865</u>

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	10	34 012	35 219
Maskiner och andra tekniska anläggningar	11	105	372
Inventarier, verktyg och installationer	12	1 707	1 560
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	14 628	–
		<u>50 452</u>	<u>37 151</u>
Summa anläggningstillgångar		50 452	37 151
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Färdiga varor och handelsvaror	14	853	714
		<u>853</u>	<u>714</u>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	15	2 014	1 210
Övriga fordringar		174	2 687
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	4 359	4 368
		<u>6 547</u>	<u>8 265</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>	24	1 192	21 239
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank	24	21 899	10 766
		<u>21 899</u>	<u>10 766</u>
Summa omsättningstillgångar		30 491	40 984
SUMMA TILLGÅNGAR		80 943	78 135

Balansräkning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	17 18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		10 980	10 980
		<u>10 980</u>	<u>10 980</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel		3 567	3 566
Fastighetsfond		20 000	20 000
Balanserat resultat		18 391	17 245
		<u>41 958</u>	<u>40 811</u>
		52 938	51 791
<i>Långfristiga skulder</i>	19		
Övriga skulder till kreditinstitut		–	1 250
		–	<u>1 250</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		1 250	1 500
Checkräkningskredit	20	–	–
Leverantörsskulder		8 926	7 671
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	21	2 234	2 780
Övriga skulder		4 887	2 022
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	10 708	11 121
		<u>28 005</u>	<u>25 094</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		80 943	78 135

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

<i>Belopp i tkr</i>	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2014	2013
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	23 1 146	4 865
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	25 2 600	4 713
	<u>3 746</u>	<u>9 578</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	3 746	9 578
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager	-139	134
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	1 718	-2 457
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	<u>3 161</u>	<u>-4 941</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	<u>8 486</u>	<u>2 314</u>
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-15 900	-7 302
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	<u>-</u>	<u>-</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	<u>-15 900</u>	<u>-7 302</u>
Finansieringsverksamheten		
Amortering av lån	<u>-1 500</u>	<u>-1 500</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	<u>-1 500</u>	<u>-1 500</u>
Årets kassaflöde	-8 914	-6 488
Likvida medel vid årets början	<u>32 005</u>	<u>38 493</u>
Likvida medel vid årets slut	24 23 091	32 005

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och för första året också enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna tillämpas retroaktivt, jämförelsesiffror har omräknats i förekommande fall. Jämfört med föregående år utgör avskrivningarna på byggnader den största skillnaden, se not 10.

Uppgifterna i flerårsöversikten i förvaltningsberättelsen avseende åren 2011 och 2012 har inte räknats om.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Tillgångar

Tillgångar som inte redovisas

Nordiska museets samlingar är gigantiska och omfattar föremål, arkivalier, bilder, fotografier, böcker, kulturmiljöer och markinnehav. Museisamlingarna förvaltas för allmänhetens räkning och kan inte ses som realiserbara tillgångar och redovisas därför inte i balansräkningen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För byggnader har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Byggnader har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<i>Nyttjandeperiod</i>
Byggnader	10 - 50 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5 - 10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3 år

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när stiftelsen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och stiftelsen inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som stiftelsen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken stiftelsen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att stiftelsen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om stiftelsen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls.

En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som stiftelsen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

I de fall stiftelsen lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Ränta och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Utdelning redovisas när behörigt organ har fattat beslut om att utdelning ska lämnas.

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 2 Gåvor och bidrag

<i>Gåvor och bidrag som redovisats som intäkt</i>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Gåvor och bidrag:		
Gåvor	4	300
EU	165	29
Staten	3 602	1 652
Länsarbetsnämnder	3 821	4 059
Kommun	100	100
Övriga externa bidrag	<u>3 748</u>	<u>12 018</u>
	11 440	18 158

Not 3 Nettoomsättning per rörelsegren

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
<i>Nettoomsättning per rörelsegren</i>		
Publika intäkter	12 045	12 701
Hysesintäkter	9 436	9 261
Försäljningsintäkter	8 883	8 136
Övriga intäkter	<u>1 047</u>	<u>1 000</u>
	31 411	31 098

Not 4 Övriga externa kostnader

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Lokalkostnader	-38 401	-36 021
Driftkostnader	<u>-30 717</u>	<u>-34 322</u>
	-69 118	-70 343

Not 5 Anställda, personalkostnader och arvoden till nämnd och revisorer

Medelantalet anställda	2014		2013	
		<i>varav män</i>		<i>varav män</i>
Sverige	154	41%	153	40%

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

	<u>2014-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>
	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel kvinnor</i>
Styrelsen	43%	43%
Övriga ledande befattningshavare	50%	56%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
<i>Löner och ersättningar</i>	53 702	52 689
<i>Sociala kostnader</i>	23 332	24 116
<i>(varav pensionskostnad) 1)</i>	(6 161)	(6 623)

1) Av stiftelsens pensionskostnader avser 588 (586) gruppen nämnd.
Samtliga pensionskostnader avser premier i avgiftsbestämda pensionsplaner.

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Löner och andra ersättningar fördelade mellan nämndledamöter m.fl. och övriga anställda

	2014		2013	
	Nämnd och styresman	Övriga anställda	Nämnd och styresman	Övriga anställda
Löner och andra ersättningar	1 729	51 973	1 701	50 988

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2014	2013
<i>KPMG AB</i>		
Revisionsuppdrag	206	194
Andra uppdrag	40	–

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt nämndens och styresmannens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 6 Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

	2014	2013
<i>Avskrivningar enligt plan fördelade per tillgång</i>		
Byggnader och mark	1 207	1 207
Maskiner och andra tekniska anläggningar	374	218
Inventarier, verktyg och installationer	1 019	986
	<u>2 600</u>	<u>2 411</u>

Not 7 Operationell leasing**Leasingavtal där stiftelsen är leasetagare**

	2014-12-31	2013-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal</i>		
Inom ett år	83	140
Mellan ett och fem år	135	359
	<u>218</u>	<u>499</u>
	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	140	160

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 8	Ränteintäkter och liknande resultatposter	2014	2013
Ränteintäkter, övriga		2	3
Ränteintäkter, bank		9	32
Ränteintäkter, kortfristiga placeringar		185	462
Övrigt		53	45
		<u>249</u>	<u>542</u>

Not 9	Räntekostnader och liknande resultatposter	2014	2013
Räntekostnader, övriga		-18	-32
Övrigt		-4	-7
		<u>-22</u>	<u>-39</u>

Not 10	Byggnader och mark	2014-12-31	2013-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>			
Vid årets början		41 108	35 312
Nyanskaffningar		–	5 796
Vid årets slut		<u>41 108</u>	<u>41 108</u>
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>			
Vid årets början		-5 889	-9 048
Ändrad redovisningsprincip enligt K3		–	4 366
Årets avskrivning		-1 207	-1 207
Vid årets slut		<u>-7 096</u>	<u>-5 889</u>
Redovisat värde vid årets slut		34 012	35 219

Not 11	Maskiner och andra tekniska anläggningar	2014-12-31	2013-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>			
Vid årets början		7 728	7 821
Nyanskaffningar		107	101
Avyttringar och utrangeringar		-46	-194
Vid årets slut		<u>7 789</u>	<u>7 728</u>
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>			
Vid årets början		-7 356	-7 195
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar		46	194
Årets avskrivning		-374	-355
Vid årets slut		<u>-7 684</u>	<u>-7 356</u>
Redovisat värde vid årets slut		105	372

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 12	Inventarier, verktyg och installationer	2014-12-31	2013-12-31
	<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
	Vid årets början	7 829	7 082
	Nyanskaffningar	1 166	1 404
	Avyttringar och utrangeringar	-17	-657
	Vid årets slut	<u>8 978</u>	<u>7 829</u>
	<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
	Vid årets början	-6 269	-6 077
	Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	17	657
	Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-1 019	-849
	Vid årets slut	<u>-7 271</u>	<u>-6 269</u>
	Redovisat värde vid årets slut	1 707	1 560
Not 13	Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		
		2014-12-31	2013-12-31
	Vid årets början	-	-
	Investeringar	<u>14 628</u>	<u>-</u>
	Redovisat värde vid årets slut	14 628	-
Not 14	Varulager m m		
		2014-12-31	2013-12-31
	Varulager redovisat till nettoförsäljningsvärde	853	714
Not 15	Kortfristiga fordringar		
		2014-12-31	2013-12-31
	Fordringar som förfaller senare än ett år från balansdagen:	-	-
Not 16	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
		2014-12-31	2013-12-31
	Förutbetalda hyresutgifter	3 638	3 626
	Övriga poster	<u>721</u>	<u>742</u>
		4 359	4 368

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 17 Eget kapital i ingångsbalansräkningen

		Stiftelse- kapital	Fritt ingående kapital	Ändamåls- bestämt kapital
Enligt fastställd balansräkning	2012-12-31	10 980	26 371	–
<i>Effekter av byte av redovisningsprincip (BR)</i>				
<i>Omföring bestämda fonder till balanserat resultat</i>			-26 371	–
<i>Ändrad redovisningsprincip gåvomedel</i>				1 164
Justerad balans efter				
byte av redovisningsprincip	2013-01-01	10 980	–	1 164
<i>Ändrad redovisningsprincip gåvomedel 2013</i>				2 402
Eget kapital	2013-12-31	10 980	–	3 566
		<i>Fastighets- fond</i>	<i>Balanserat resultat inkl årets resultat</i>	
Enligt fastställd balansräkning	2012-12-31	–	1 643	
<i>Effekter av byte av redovisningsprincip (BR)</i>				
<i>Omföring bestämda fonder till bal. resultat</i>		18 000	8 371	
<i>Ändrad redov 2013 års avsättning</i>		2 000		
Justerad balans efter				
byte av redovisningsprincip	2013-01-01	20 000	10 014	
Årets resultat enligt fastställd balansräkning			1 858	
<i>Effekter av byte av redovisningsprincip (RR)</i>				
<i>Ändrad redovisningsprincip avskrivningar</i>		–	5 544	
<i>Omföring bestämda fonder till bal. resultat</i>			-171	
<i>Summa effekter av byte av redovisningsprincip (RR)</i>		–	5 373	
Eget kapital	2013-12-31	20 000	17 245	

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 18 Eget kapital

		<i>Stiftelse- kapital</i>	<i>Ändamåls- bestämt kapital</i>
<i>Bundet eget kapital</i>			
Ingående balans	2014-01-01	10 980	3 566
<i>Omföring mellan poster i eget kapital</i>			
Ränta ändamålsbestämt kapital			1
<i>Summa Omföringar</i>		–	1

Eget kapital	2014-12-31	10 980	3 567
--------------	------------	--------	-------

		<i>Fastighets- fond</i>	<i>Balanserat resultat inkl årets resultat</i>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ingående balans	2014-01-01	20 000	17 245
<i>Årets resultat</i>			1 146
Eget kapital	2014-12-31	20 000	18 391

Not 19 Långfristiga skulder

	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
Skulder som förfaller senare än ett år från balansdagen		
Övriga skulder till kreditinstitut	–	1 500
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Övriga skulder till kreditinstitut	–	–

Not 20 Checkräkningskredit

	<i>2014-12-31</i>	<i>2013-12-31</i>
Beviljad kreditlimit	27 500	2 500
Outnyttjad del	–27 500	–2 500
Utnyttjat kreditbelopp	–	–

Efter balansdagen har företagets checkkredit utökats med 0 kr.

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Not 21 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag

I posten ingår skulder avseende offentliga bidrag med 706.

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2014-12-31	2013-12-31
Upplupna semesterlöner	5 191	5 543
Övriga poster	<u>5 517</u>	<u>5 578</u>
	10 708	11 121

Not 23 Betalda räntor och erhållen utdelning

	2014	2013
Erhållen utdelning	53	42
Erhållen ränta	196	500
Erlagd ränta	-23	-39

Not 24 Likvida medel

	2014-12-31	2013-12-31
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Kassamedel	40	40
Banktillgodohavanden	21 859	10 726
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel	<u>1 192</u>	<u>21 239</u>
	23 091	32 005

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Not 25 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen**Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m**

	2014	2013
Avskrivningar	2 600	2 411
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	<u>-</u>	<u>2 302</u>
	2 600	4 713

Stiftelsen Nordiska museet

Org nr 802002-4686

Stockholm den 27 januari 2015

Lena Sommestad
Ordförande

Thomas Rolén
Vice ordförande

Peter Aronsson

Julia Kalthoff

Inger Liliequist

Sverker Sörlin

Christina Mattsson
Styresman

Min revisionsberättelse har lämnats 2015-01-29

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till nämnden i Stiftelsen Nordiska museet, org.nr 802002-4686

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Nordiska museet för år 2014.

Nämndens och styresmannens ansvar för årsredovisningen

Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som nämnden och styresmannen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i nämndens och styresmannens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per 2014-12-31 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av nämndens och styresmannens förvaltning för Stiftelsen Nordiska museet för år 2014.

Nämndens och styresmannens ansvar

Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om huruvida jag vid min granskning funnit att någon ledamot i nämnden eller styresmannen handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet. Jag har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon nämndledamot eller styresmannen är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.

Jag har även granskat om någon nämndledamot eller styresmannen på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Uttalande

Nämndledamöterna eller styresmannen har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförförordnandet.

Stockholm den 29 januari 2015

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2014

Inledning

Stiftelsen Nordiska museet bedriver en bred kulturhistorisk verksamhet ur ett nationellt perspektiv. Museet har till uppgift att bevara och levandegöra minnet av liv och arbete i Sverige, företrädesvis för tiden efter 1520. Ansvarsområdet omfattar hela det kulturhistoriska fältet utom de delar som hänförs till någon annan institution.

Nordiska museet ska vara ett museum för alla oavsett generationstillhörighet, kön, utbildning, geografisk hemvist, kulturell bakgrund och nationell härkomst. Museets motto – *Känn dig själv* – uttrycker syftet att göra det möjligt att bättre förstå samtiden och aktivt kunna möta framtiden.

Uppdrag

Som utgångspunkt för verksamheten gäller dels stiftelsens stadgar, dels de riktlinjer som redovisas i regeringsbeslutet för 2014 (Ku2013/1856/KA, Ku2013/2461/RFS (delvis)). Nordiska museet ska även förhålla sig till de nationella kulturpolitiska målen som är utgångspunkten för regeringens politik.

Redovisningens indelning

Resultatredovisningen är indelad i tre verksamhetsområden; *Museets samlingar*, *Museets arenor* och *Kunskap och samverkan*, samt ett område som redovisar de övergripande perspektiven. Inom varje område redovisas regeringens uppdrag, museets bedömning av måluppfyllelsen samt de huvudsakliga prestationerna. Ett utvecklingsarbete pågår kring redovisningen av prestationer, varför kostnaderna och intäkterna för dessa 2014 endast grovt redovisas per verksamhetsområde.

Verksamhetens kostnader och intäkter

Totala kostnader och intäkter per verksamhetsområde	2014		2013		2012	
	Kostnader (tkr)	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Intäkter (tkr)
<i>Museets samlingar</i>	64 919	7 714	59 296	5 185	57 884	5 644
<i>Museets arenor</i>	58 683	31 301	60 105	33 711	65 090	37 614
<i>Kunskap och samverkan</i>	31 725	4 085	36 741	10 902	39 933	11 700
SUMMA	155 327	43 100	156 142	49 798	162 907	54 958
<i>Statsanslag</i>		113 373		111 209		110 145
SUMMA INTÄKTER		156 473		161 007		165 103

Museets samlingar

Regeringens riktlinjer

Stiftelsen Nordiska museet ska förbättra förutsättningarna för samlingarnas bevarande.

Bedömning

Nordiska museet bedriver en verksamhet som överensstämmer väl med regeringens riktlinjer. Museet arbetar aktivt med museisamlingarna. Arbetet, som både består av kontinuerlig översyn och större satsningar, stärker det långsiktiga bevarandet och leder till ökad säkerhet och tillgänglighet. Väl utnyttjade, lättarbetade magasin, arkiv och bibliotek med tillhörande digitala samlingssystem möjliggör ett effektivt arbete.

Museet har satsat stora resurser på att säkra samlingarnas långsiktiga bevarande. Det mest omfattande arbetet har varit ombyggnaden av markplanet i museibygnaden som har pågått i etapper sedan 2002. Arbetet har inneburit att stora mängder föremål har flyttats till mer ändamålsenliga magasin och att biblioteket har fått mer funktionella lokaler. Under 2014 har ett omfattande inventeringsarbete genomförts av arkivet och bildsamlingarna och en genomgripande ombyggnad pågått för att möjliggöra arkivets flytt till museibygnaden. Genom detta arbete ökar såväl förutsättningarna för samlingarnas bevarande som tillgängligheten till samlingarna.

Utveckling av samlingarna

Nordiska museet är ett museum med betydande samlingar. Föremålssamlingarna omfattar cirka 1,5 miljoner föremål och tar cirka 25 000 m² magasinssyta i anspråk. Arkivet omfattar drygt 4 700 hyllmeter, biblioteket cirka 3 800 hyllmeter och fotosamlingarna bedöms innehålla cirka 6 miljoner fotografier. Utöver den stora museibygnaden på Djurgården äger stiftelsen flera kulturhistoriska miljöer med mer än 400 byggnader på skilda håll i landet; Tyresö slott, Julita gård, Svindersvik, Härkeberga kaplansgård. Även Villa Lusthusporten, den så kallade Wicanderska villan på Djurgården, tillhör stiftelsen. Stiftelsen äger dessutom cirka 2 300 ha mark och 800 ha fiskevatten.

Nordiska museet ska vårda sina samlingar och kontinuerligt förbättra förutsättningarna för bevarandet. Museets uppdrag förutsätter dessutom en kontinuerlig insamling, kunskapsuppbyggnad och bearbetning. Det är angeläget att förena ett äldre och ett samtida perspektiv då insamlingsverksamheten ska säkerställa ett källmaterial för framtiden där människor ska kunna lära känna sin samtid och sin historia.

Insamlingar och undersökningar av företeelser och teman genomförs på olika sätt. Det finns vissa som är årligen återkommande, andra som genomförs under en begränsad period. Under 2014 har till exempel en frågelista om *Förkylning och influensa* skickats ut och en minnesinsamling om *livet i Västerås* påbörjats. Traditionen att klä ut sig till *valborrar* i samband med valborgsmässoaftonsfirandet i Dala-Floda i Dalarna har dokumenterats. Likaså företeelsen Earth Hour, den årliga uppmaningen från Världsnaturfonden att under en viss dag och vid en viss tidpunkt använda så lite elektricitet som möjligt.

Nya förvärv till samlingarna är en annan del av insamlingsverksamheten. Det sker dels i anslutning till dokumentations- och utställningsprojekt, dels genom erbjudna gåvor. Föremålsförvärven ska beakta museets profilområden så att spridningen av förvärven blir jämn. Under 2014 har 320 föremålsförvärv genomförts. Ett exempel är den enastående gåvan av makarna Hornstrand bestående av 62 delar ur den praktfulla ostindiska servisen från 1700-talet med det grillska vapnet.

I gåvan ingick även brevmaterial och dagböcker från familjen Grills privata arkiv. Ett annat exempel är ett urval av de supportertröjor och halsdukar som hängdes upp vid Stockholms stadion med anledning av dödsmisshandeln av en supporter i samband med fotbollsmatch 2014. Förvärvet gjordes som ett exempel på en nutida offentlig sorgedyttring i samband med dödsfall. Det finns även en fotodokumentation av föremålen upphängda på staketet runt Stadion.

Nyförvärv	2014	2013	2012
Antal föremålsposter	320	701	634
Antal arkiv	15	19	14
Antal bilder/fotografier, cirka	20 000	14 500	20 000
Antal monografier och periodica	1 486	2 615	2 503

Antalet nyförvärv varierar över tid och beror bland annat på de olika föremålskategorierna och hur omfattande de olika förvärven är. För att kunna förbereda den förestående flytten av arkivet till museibygnaden, har arkivet under de senaste åren haft en restriktiv hållning till nyförvärv.

En aktiv gallring har skett löpande genom åren. Flertalet rör kassationer men några poster har sedan tidigare överförs till andra institutioner där de ingår i ett mer passande sammanhang. Nordiska museet har till exempel samlingar deponerade på Stiftelsen Skansen, Stiftelsen Strindbergsmuseet, Statens historiska museer och Musik- och teatermuseet. Museet har dessutom sedan lång tid tillbaka även omfattande depositioner på flera håll i Europa och i USA. Under 2014 genomfördes en deposition till Estland. Enligt samma principer som vid återförandet av samlingar till Norge och Island återfördes 264 estniskt-estniska föremål till Nationalmuseet i Tartu. Återföringen var upprinnelsen till det officiella besöket i Estland av Kronprinsessparet, där HKH Kronprinsessan deltog i den formella delen av ceremonin när föremålen överlämnades. Efteråt arrangerades ett seminarium på temat *Fashion, cultural heritage and diversity* och med presentationer av designers som Gudrun Sjödén, Anu Raud med flera. En medarbetare från Nordiska museet inledde seminariet med att övergripande presentera museets textila samlingar.

Registrering och katalogisering

De digitala samlingssystemen är viktiga redskap i museiarbetet. Arbetet med registrering, komplettering och justering sker kontinuerligt. Nyförvärv registreras samtidigt som ny kunskap fogas till befintliga uppgifter i samlingssystemen.

Samtliga accederade föremålsposter är registrerade i samlingssystemet Primus. Under 2014 har 128 föremål nykatalogiserats och 423 poster har fått tilläggs-katalogiseringar.

Nordiska museet ökar och utvecklar hela tiden användningen av Primus. Ett exempel är arbetet med att registrera stiftelsens byggnader för att kunna följa deras historik. Vidare pågår ett arbete med att dokumentera genomförda utställningar. På så vis skapas en bättre sökbarhet i vad som ställts ut och i vilket utställningssammanhang. Även eventuella vårdåtgärder som genomförts på föremålen i samband med utställningar registreras.

Under 2014 har en ny webbaserad version av Primus implementerats. En annan nyhet är *KulturNav*, som museet utvecklat tillsammans med KulturIT i Norge. KulturNav är en webbplats för att skapa och förvalta gemensamma listor över termer, personer, platser och händelser som kan användas vid katalogisering av objekt i Primus. Möjligheten till samsökning förbättras och objekten kopplas mot länkad öppen data, vilket underlättar samverkan med andra institutioners objekt och auktoriteter.

En förutsättning för ökad tillgänglighet till museets arkiv är att det omfattande materialet registreras och förtecknas i Visual Arkiv. I samband med flytten genomförs en omfattande inventering och en övergripande förteckning. Under 2014 har 15 nyförvärv registrerats och ytterligare 7 tidigare accessioner. Totalt har 25 arkiv, omfattande 145 hyllmeter, förtecknats under året.

Böckerna och tidskrifterna i museets bibliotek är till stor del tillgängliga via den egna lokala katalogen Saga, via de skannade äldre kortkatalogerna samt i den nationella biblioteksdatan Libris. Biblioteket har arbetat vidare med inventering, uppordning och katalogisering av den befintliga samlingen. Under 2014 har 1 702 förvärv registrerats och ytterligare 821 äldre accessioner. Totalt har 2 523 titlar förtecknats under året.

<i>Andel digitalt registrerade poster i samlingarna</i>	2014	2013	2012
<i>Föremålsposter i Primus (%)</i>	100	100	100
<i>Föremålsposter i Primus med bild (%)</i>	29	28	28
<i>Fotografier/bilder i Primus (%)</i>	1	1	1
<i>Byggnader i Primus (%)</i>	78	78	78
<i>Arkiv i Visual Arkiv (%)</i>	18	17	15
<i>Titlar i Saga/Libris, slutna samlingen (%)</i>	65	57	57
<i>Titlar i Saga/Libris, öppna samlingen (%)</i>	85	85	85

Digitaliseringsarbetet ger inte alltid ett procentuellt utslag i tabellen beroende på samlingarnas omfattande volym och en fortlöpande tillväxt. Det innebär att även om ökningen i tabellen förefaller som liten kan andelen omfatta relativt omfattande volymer.

Förvaring och vård

En rad åtgärder vidtas för att säkra samlingarnas långsiktiga bevarande. Under 2014 har ombyggnaden av det södra markplanet påbörjats inför arkivets flytt in i museibygnaden 2015. För att möjliggöra detta har samtliga magasin i markplanet tömts och föremålen har flyttats till mer ändamålsenliga magasin utanför museibygnaden. Arbetet har omfattat flytt av cirka 160 000 föremål och avslutades under 2013. För att kunna genomföra detta krävdes omflyttningar och förtätningar i magasinerna där föremålen togs emot.

Genom arkivets flytt till museibygnaden tillgängliggörs de omfattande arkivsamlingarna bättre och får en mer ändamålsenlig och säker miljö. Arkivet är Sveriges största kulturhistoriska specialarkiv med unika samlingar av uppteckningar, svar på frågelistor, arbetarminnen och andra självbiografier samt originalmanuskript av svenska författare. I arkivet finns också Sveriges största kulturhistoriska bildsamling.

Vid sidan av den översyn och vård av föremål och arkivalier som genomförs i samband med arkivflytten, har ytterligare åtgärder vidtagits för att skydda och bevara samlingarna. Museet bedriver aktiv och förebyggande konservering och vård av föremål i samband med utställningar, omflyttningar och utlån. Under året har 596 föremål eller arkivalier vårdats eller konserverats.

<i>Vårdade föremål/arkivalier</i>	2014	2013	2012
<i>Antal vårdade föremål/arkivalier</i>	596	3 195	1 843

En säsongsöversyn i kulturmiljöerna görs i samband med öppnandet respektive stängningen av Svindersvik, Tyresö slott, Julita gård och Härkeberga kaplansgård. Den återkommande tillsynen och

åtgärder mot ohyra, skadedjur och mögel fortsätter. Klimatet mäts kontinuerligt i magasin och samlingar för att uppnå bästa möjliga förvaringsförhållanden.

I arbetet med att förvalta och underhålla museets byggnader är den stora insatsen ombyggnaden av södra markplanet. Andra exempel är fortsatt översyn av taken och elledningarna i musei-byggnaden. I arbetet med att successivt minska energikostnaderna har fjärrvärme dragits in i Villa Lusthusporten. Denna omläggning är en del i museets miljöarbete med att minska användningen av fossila bränslen.

På Tyresö slott har museet lagt ner stora resurser. En omfattande skada på taket på slottsbyggnaden föranledde direkt åtgärd och omprioritering av resurser. Utöver detta pågår en satsning på de byggnader som är centrala för det totala intrycket av parken. Under året har även den exteriöra upprustningen av Trädgårdsmästarbostaden slutförts, ett arbete som genomförts i enlighet med en överenskommelse med Länsstyrelsen i Stockholm.

På Julita gård har man bland annat fortsatt bytet av de enskilda avloppen. Med hjälp av delfinansiering från EUs landsbygdsprogram har fattigstugan vid Nybble restaurerats och tillgängliggjorts. Övrigt underhåll inom museets stora fastighetsbestånd har styrts av akuta åtgärder.

Insatser för skötseln av Julita gårds park och trädgård pågår kontinuerligt. Museet arbetar där med att bevara levande samlingar och Julita gård fungerar som klonarkiv inom ramen för det nationella programmet för odlad mångfald (POM). Museets levande samlingar inriktas på äldre svenskt material, företrädesvis sådana med kopplingar till park och trädgård i herrgårdsmiljöer.

Ett mål i arbetet med Julita gård är att landskapet ska fungera som en väsentlig del i den välbevarade godsmiljön. Det femåriga projektet med att restaurera Gryts hage har slutförts under 2014. Hagen fungerar som ett lättillgängligt exkursionsobjekt där man kan visa och diskutera olika problemställningar inom landskaps- och kulturmiljövård. Arbetet med restaureringen av odlingslandskapet fortgår med andra hagmarker kring gårdscentrum. Förutsättningarna att förmedla den typen av värden är goda eftersom museet disponerar både en mycket välbevarad och väldokumenterad godsmiljö och en högklassig lantbrukshistorisk samling.

Utöver arbetet med byggnaderna, de levande samlingarna och översynen av parkens struktur har naturbeten och slätterängar krävt stora insatser. Museet arbetar för en ekologiskt hållbar utveckling inom skogs- och jordbruket och skyddar unika biotoper inom godset.

Museets arenor

Regeringens riktlinjer

Stiftelsen Nordiska museet ska öka tillgängligheten till samlingarna.

Bedömning

Nordiska museet bedriver en verksamhet som överensstämmer väl med regeringens riktlinjer. Museet arbetar med en bred publik verksamhet som ofta genomförs i samverkan med andra. Teman väljs för att spegla olika ämnesområden i samlingarna och vänder sig till olika grupper av besökare. I de genomförda publikundersökningarna har 88 procent angett att de är positiva eller mycket positiva till helhetsupplevelsen och lika många har angett att de är nöjda eller mycket nöjda med utställningarna.

De senaste årens satsningar på nya medier gör samlingarna mer tillgängliga för fler intresserade – professionella som allmänt intresserade, unga som gamla, nationella som internationella besökare. Museet arbetar fortlöpande med att utveckla användningen av de digitaliserade delarna av samlingarna och möjligheten att presentera dem på olika sätt för att öka tillgängligheten. Detta har gett resultat och i olika mätningar hamnar Nordiska museet högt bland de svenska museerna. Museets arbete på sociala medier uppmärksammas både nationellt och internationellt och de som arbetar med dessa frågor bjuds ofta in som föredragshållare.

Nordiska museet vill förmedla kunskap och ge upplevelser, förklara företeelser och förmedla berättelser som väcker engagemang och intresse. Museets samlingar lyfts fram på många olika arenor; dels i obearbetad form, dels via bearbetade presentationer. Målet är att användningen av museets samlingar som resurs för människors lärande, kreativitet och glädje ska öka.

Nordiska museet ska vara ett museum för alla. Urval, tolkning och formgivning ska samverka så att samlingarna presenteras på ett sätt som tillfredsställer museets användare. Likaså ska museet, dess verksamhet och samlingar vara så tillgängligt som möjligt.

Utställningar

Museet bedriver en omfattande förmedlingsverksamhet där utställningsmediet är en viktig kanal. I museibyggnaden kompletteras de många långvariga utställningarna med ett antal tidsbegränsade. Utställningarnas teman väljs för att spegla olika ämnesområden och tilltala olika grupper av besökare.

Utställningen *Hem och bostad* återinvigdes 2014 efter att grundligt ha reviderats och uppdaterats. Det är en utställning om hur vi har bott och möblerat genom tiderna, en utställning för både den kultur- och stiltillhistoriskt intresserade och för den som vill veta mer om färger, tekniker och material. Bland utställningens många föremål finns Axel Oxenstiernas stol från cirka 1650, en miniatyrbyrå från cirka 1750 som tillhört Gustav III som barn, Sacco-säcken från 1972 och lagerhyllan Ivar som fortfarande står stadigt i många svenska hem. Till utställningen har taktilla modeller utskrivna i 3D teknik producerats samt ett par möbelrekonstruktioner på Carl Malmsten Furniture Studies vid Linköpings universitet, som visar hur möbler förr var uppbyggda.

Utställningen *Ränder, rytm, riktning* byggde på en idé av Tom Hedqvist, Susanne Helgeson, Sara Kristoffersson, Synnöve Mork och Kerstin Wickman. Idégivarna fick stort inflytande över utställningens form och innehåll för att pröva ett annat sätt att visa museets rika

föremålssamlingar. I anslutning till utställningen producerades en bok med samma namn. Susanne Helgeson var redaktör och några av landets främsta skribenter och författare inom design, konst, mode, arkitektur, sport, dramaturgi och grafisk form har bidragit med texter, liksom ett antal av museets egna intendenten. Det visuella uttrycket ansvarade Stockholm Design Lab för vilket belönades 2014 med det prestigefyllda Guldägget av tidningen Resumé. Boken har även mottagit pris för god formgivning av föreningen Svensk bokkonst.

Erik Sahlström – en uppländsk storspelman var en anpassad version av den utställning som Upplandsmuseet producerade 2012, då Eric Sahlström skulle ha fyllt 100 år. Sahlström var den spelman som mer än andra bidrog till nyckelharpan renässans. Han vann allmän aktning för sitt musicerande i en tid då spelmansmusiken ännu inte var etablerad som konstform.

I *Minnen av Lappland* visades ett urval av Emilie Demant Hatts oljemålningar som finns i samlingarna. Den danska konstnären var en av pionjärerna bland 1900-talets skildrare av samiskt liv. Hon reste och levde närmare ett år med samiska familjer i Sverige och Norge i början av 1900-talet.

Utställningen *Socket* visar sockrets och sötsakernas historia i Sverige. Socker har en lång tradition som det älskade söta, något till tröst, lindring, njutning och bot. Rörsocket kom till Sverige som ett sällsynt och dyrbart läkemedel – något gott och välgörande. 1500- och 1600-talens läkare definierade sockret som en verksam substans och sockret var apotekarens viktigaste vara. Utställningen berättar om hur sockret förvandlats från en lyx till en vardagsvara, från något exklusivt och välgörande till något vardagligt som är både begärligt och besvärligt. Utställningen är en kavalkad över vår syn på sockret och hur det använts från Gustav Vasas tid till idag. För sakkunskapen i utställningen svarar en av museets intendenten som har följt ett postdokprogram initierat av Vitterhetsakademien och Riksbankens Jubileumsfond. Programmet gick ut på att öka rekryteringen av nydisputerade forskare till bland annat museerna. Syftet var trefaldigt; kvalificerad forskning på samlingarna, skola in en forskare i museiarbete och stärka forskarkompetensen. Forskningsprojektet hette *Sötsaker och massmarknad* och kommer att redovisas i en bok på Nordiska museets förlag. Utställningen bygger på samma källmaterial som projektet, det vill säga föremål, arkivalier, bilder ur samlingarna men också filmmaterial såsom reklam- och upplysningsfilmer från olika tider.

Lika aktuell och het är frågan om ålderingsvården och i god tid före valet öppnade *Gamlingar – Hur var det och hur vill du ha det?* Utställningen presenterar många nutida berättelser, men framför allt handlar den om äldreomsorgen i ett historiskt perspektiv. Hur har synen på äldre förändrats genom tiderna, var det bättre eller sämre förr? Programverksamhet i samarbete med bland annat Socialstyrelsen kompletterade utställningen med diskussioner, debatter och föredrag.

I utställningsserien *Folkhemmets rum* har fotografier ur museets egna samlingar visat vardagsrummet, köket, badrummet och sovrummet. Varje år visas också exempel ur skilda grupper av föremål i mindre utställningar. Ett exempel är *Spel*, ett annat *Publikens val* där besökare kan rösta via en webbplats vad de önskar se utställt. Den visitkortställning i form av en uppstoppad krokodil som fick flest röster 2013 visades under 2014 samtidigt som besökarna kunde rösta fram och se årets vinnare – en Musse Pigg-docka i tyg från 1930-talet.

Genom lån till andra museer och institutioner tillgängliggörs samlingarna ytterligare. För utställningsändamål har museet under 2014 lånat ut 43 föremål till nio olika museer och institutioner. Fem av utlånen har gått till Stockholmsområdet, tre till övriga landet och två till andra länder. Variationen mellan åren hänger samman med antalet inkomna önskemål.

Utlån	2014	2013	2012
Antal föremål	43	18	25

Program och visningar

Under våren genomfördes en programserie till utställningen *Ränder, rytm och riktning* med föreläsningar av några av idégivarna som efterföljdes av workshops eller visningar av utställningen. Författaren och journalisten Susanne Helgeson berättade om idén till utställningen och om sin egen relation till ränder. Formgivaren och inredaren Synnöve Mork talade om hur det är att arbeta och framställa saker med ränder och Kerstin Wickman, skribent och professor i design- och konsthantverkshistoria, pratade om vår randiga värld via fyra nedslag i historien.

På *Kulturnatten* kunde besökarna gå på visning av utställningen *Ränder, rytm och riktning* eller se och höra om höjdpunkterna ur utställningen *Smycken*. Hela kvällen hölls även en smyckeworkshop i museets stora hall. På temat *Smycken* genomfördes under våren även ett antal föreläsningar med efterföljande visningar. Smyckeexperten Lars-Yngve Johansson berättade bland annat om sin relation till antika smycken och Joakim Mansfeld, forskare och lärare på Stockholms universitet, föreläste om ädelstenar och mineral. Linda Klein, gemmolog och geolog från Sveriges Gemmologiska Riksförening, berättade om hur ädelstenar blir till, vad som skiljer en diamant från en briljant och vad en gemmolog egentligen arbetar med.

Programverksamheten i anslutning till utställningen *Gamlingar* var ett viktigt komplement med bland annat en diskussion om framtidens äldrevård med representanter för de politiska partierna, där samtliga medverkande var ordinarie talespersoner för äldre frågor i riksdagen. Debatten sändes via webben och 45 personer följde den direkt förutom de som sökt sig till museets samlingshall. Ett tjugotal engagerade sig på Twitter med att gilla det museets digitala navigatör skrev under tiden, eller med att retweeta – det vill säga skicka tweetet vidare. Kort därefter föreläste Marta Szebehely, professor i socialt arbete, över *Svensk äldreomsorg i korsdrag*. I samarbete med Socialstyrelsen följde senare debatten *Vem tar hand om dina föräldrar i framtiden – du eller äldreomsorgen? Cirkus Äldre De Luxe* med Cirkus Cirkör gästade också museet med anledning av utställningen och författaren Bodil Jönsson föreläste om *De gyllene silveråren* innan Thomas Fürth avslutade programserien med föreläsningen *När blir man gammal på riktigt?* Vid tre tillfällen under hösten pågick också en studiecirkel i samarbete med ABF med utgångspunkt från utställningen.

Till utställningen *Socket* genomfördes en programserie med föreläsningar. Martin Ingvar, professor i integrativ medicin, berättade om hur hjärnan och hormonsystemet fungerar och hur man kan förhindra att hjärnans belöningssystem styr över matvanor och annat i vardagslivet. Ann Fernholm, vetenskapsjournalist och disputerad i molekylär bioteknik, talade om när civilisationens sjukdomar drabbade världen, och Evert Gummesson, professor emeritus i företagsekonomi, föreläste om hur vi påverkas i vår konsumtion och hur dagens "vetenskap" alltmer används för att manipulera.

Vid särskilda *Folkhemsdagar* erbjöds föredrag om dåtidens mat och boende samt om radion – som var folkhemets röst. I folkhemslägenheten har arbetet med demensgrupper inom projektet *Möten med minnen* fortgått. Så även inbjudan att delta i *Julstök i folkhemmet* på 1940-talsvis eller delta i en studiecirkel om julens pynt och traditioner i samarbete med ABF.

Kopplat till utställningen om den danska konstnären och författaren Emilie Demant Hatt hölls en föreläsning av den amerikanska författaren Barbara Sjöholm, som 2013 översatt Demant Hatts bok *Med lapperne i højfeldet* till engelska.

De populära *stickcaféerna* har fortsatt under året med olika teman. Även *tedanserna* i stora hallen har fortgått med dansskola för nybörjare och traditionsenligt te med scones i restaurangen. Tedanserna som anordnas höst och vår avslutas med storbandsframträdande likt de som leddes av Glenn Miller, Duke Ellington och Count Basie. Blandningen på medverkande artister har varit god med dansanta evergreens, swing från 40- och 50-talen och Anneli Evaldson quartets, som är en kritikerrosad vokalist som sjunger material från den amerikanska sångboken.

Tillsammans med SIK - Institutet för Livsmedel och Bioteknik arrangerade museet en *Ostfestival* i början av februari med tyngdpunkten på svensk ost, fäbodkultur, osttillverkning, osthandel och den goda ostens smak. Där fick besökarna ta del av föredrag, provningar, visningar och tävlingar. En av programaktiviteterna var smörkärning, där besökarna kunde prova både osaltat och saltat smör samt dricka kärnmjölk.

Till en av Nordiska museets insatser hör bevarandet av vissa äldre fruktsorter, ett arbete som började redan 1979 med en landsomfattande inventering i samarbete med Nordiska genbanken. Träd planterades och ympades så att det idag finns hundratals lokala sorter på Julita gård. Under *Äppeldagarna* på Julita gård och i museets stora hall visades ett mycket stort antal äppelsorter, men även päronsorser. Besökarna kunde få hjälp med sortbestämning, både av kunniga medarbetare och via museets nya Äppelapp. Äppelappen bygger bland annat på Anton Nilssons stora och påkostade uppslagsverk *Våra äppelsorter* som när den gavs ut på Nordiska museets förlag 1986 blev ett viktigt bidrag till att intresset för äppelodling och äppelsorter vaknade upp.

Programverksamheten och allmänvisningarna har till stor del koncentrerats till onsdagskvällarna med fri entré. Under 2014 har museet genomfört 59 procent fler allmänvisningar än året innan medan antalet bokade visningar har minskat med 2 procent. Utfallet hänger samman med vilka utställningar som visas, vilka grupper dessa vänder sig till och hur efterfrågade de blir. Totalt sett har antalet visningar ökat med 15 procent jämfört med 2013.

Många vuxenutbildningar, som SFI, komvux, folkhögskolor, universitet och högskolor besöker museet. Flertalet av dessa grupper kommer som obokade besök. Som exempel kan nämnas SFI som besökt museet 174 gånger under 2014 men endast fyra gånger bokade visningar. För vissa utbildningar i design, formgivning och konsthantverk finns särskilda gruppkort för att uppmuntra och underlätta återkommande besök.

Visningar	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	81	1 734	51	1 266	41*	981*
Bokade visningar	127	1 237	130	2 554	159	2 926
SUMMA	208	2 971	181	3 820	200	3 907

*2012 ingick inte de allmänvisningar som genomfördes inom programverksamheten under andra dagar än på onsdagskvällar.

Vid sidan av de program och visningar som erbjuds under veckorna har även lovaktiviteter anordnats. Under sportlovet erbjöds gammeldags lekar och på påsken anordnades familjevisningar, häxjakt och äggrullningslekar. Under höstlovet arrangerades Natt på Nordiska museet, om magiska möten och olycksbådande händelser i ett stängt museum. På jullovet kunde man duka julbord och leka jullekar, delta i jakten på tomteluvan eller vara med i en slöjklubb.

Museet har även erbjudit skolprogram för skolans olika årskurser, från förskolan till gymnasiet. Museet arbetar med flexibel bokning och anpassar visningar efter skolans önskemål. Utgångspunkt kan vara museets tematiserade utställningar som eleverna arbetar vidare med för att hitta ingångar

till sin tid. Skolvisningarna bygger på ett aktivt deltagande. Museet vill väcka frågor och funderingar, ge möjlighet till samtal och reflektion. Målet är att ge eleverna en upplevelse som stannar kvar och en erfarenhet att bygga vidare på. Med hjälp av *Lekstugan* och *Folkhemslägenheten* kan man leva sig in i samhällsutvecklingen från 1890-tal, via 1940-tal fram till nutid. Under 2014 minskade antalet bokade skolvisningar med 11 procent men ligger på samma nivå som under 2012.

Många skolgrupper besöker museet utan att boka skolprogram, så kallade obokade besök. Till dessa grupper finns olika hjälpmedel att använda under besöket. Museet erbjuder även kostnadsfria audioguider. För yngre elever och barn finns ett särskilt audioguidespår. Antalet obokade besök minskade med 4 procent jämfört med utfallet 2013 och med närmare 9 procent sedan 2012.

Skolbesök	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Bokade skolvisningar	233	4 729	262	4 282	231	4 124
Obokade grupper	483	8 818	503	9 054	529	9 522
SUMMA	716	13 547	765	13 336	760	13 646

Museets kulturmiljöer

Stiftelsen Nordiska museet har vid sidan av museibygnaden och Villa Lusthusporten på Djurgården flera anläggningar på skilda håll i landet. Kulturmiljöerna är huvudsakligen öppna under sommarmånaderna men grupper kan boka visningar under hela året. Miljöer med trädgårdar och parker är i allmänhet tillgängliga året runt.

Visningar	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	553	5 791	608	5 794	474	5 704
Bokade visningar	105	2 561	109	2 782	108	2 666
Bokade skolvisningar	23	513	49	1 056	43	1 121
SUMMA	681	8 865	766	9 632	625	9 491

Under 2014 har 681 visningar genomförts på kulturmiljöerna. Antalet visningar har minskat med 11 procent jämfört med 2013 men ligger fortfarande 9 procent högre än under 2012. Av antalet visningar var 23 för skolgrupper men dessa besök har mer än halverats jämfört med året innan och nedgången syns såväl på Julita gård som på Tyresö slott.

Julita gård

I herrgårdsmiljön Julita gård i Södermanland finns välbevarade byggnader och interiörer, jordbruk, ladugårdar, en park, trädgårdar, gårdsmejeri, brandstation, tegelbruk, väderkvarn, såg och allt annat som hörde ett storgods till från förra sekelskiftet. Under 2014 öppnade ytterligare en av de äldre miljöerna för publik - stallet med selkammare, foderrum och stallkammare - efter att ha restaurerats och tillgänglighetsanpassats.

På Julita gård kompletteras de många miljöerna med utställningar som förklarar och sätter den fysiska miljön i sitt sammanhang. På Skansenmuseet visas *Julita gård – gods och gåva*, en

utställning om godsägaren Arthur Bäckström som testamenterade hela sitt gods med skog och mark till Nordiska museet och om museianläggningens framväxt och utveckling. Trädgårdarna är en del av den bevarade godsmiljön och fruktträdgården är speciell då museet där arbetar med att bevara levande samlingar för eftervärlden. Trädgårdsutställningen *Julitas trädgård under 500 år* visar hur trädgården har odlats, vuxit och förändrats från 1500-talet fram till idag. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att bättre exponera och integrera de agrarhistoriska samlingarna med det välbevarade odlingslandskapet och helhetsmiljön.

Julita gård är ett populärt utflyktsmål sommartid med guidade visningar av herrgårdsbyggnaden, parken, trädgården och rester av det cistercienserkloster som en gång fanns på platsen.

Programverksamheten består av återkommande arrangemang i samarbete med föreningar, företag och andra intressenter, som *valborgsmässöfirande, kosläpp, midsommarfirande, spelmansstämma, jordbrukets dag, äppeldagar och julmarknad*. Under *Humlens dag* kunde besökarna lära sig mer om humlens historia, om svensk brukshumle och om det nya klonarkivet som invigdes 2013.

På Julita gård är barn- och ungdomsverksamheten knuten till Sven Nordqvists barnboksfigurer *Pettson och Findus* och deras gård. 2014 fyllde Findus 30 år vilket firades med pannkakor, muckelrunda och lekar. Utöver Pettson och Findus egen gård finns en *lekstuga*, en *skaparverkstad* och en *parkvandring* med aktiviteter och frågor. I Skansenmuseet och i trädgårdsutställningen finns en särskild hörna för barn att bland annat utforska de många småkryp som finns i en trädgård.

Totalt besökte 45 748 personer Julita gård, en ökning med 2 procent jämfört med 2013. Antalet visningar har minskat med 12 procent jämfört med 2013 men ligger 6 procent högre än under 2012. Att antalet genomförda allmänvisningar var högre 2013 beror på att museet i samband med öppnandet av den nya trädgårdsutställningen erbjöd extra många visningar. Att antalet skolvisningar är lägre än de två tidigare åren beror bland annat på att man 2013 bjöd in förskoleklasser i Julita till särskilda visningar och grupper med barn med funktionsnedsättning för särskilda aktiviteter. 2012 var det en skola i Katrineholm som valde att besöka Julita gård i omgångar.

Visningar	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	475	4 940	546	4 879	428	4 501
Bokade visningar	49	1 496	43	1 312	58	1 510
Bokade skolvisningar	5	93	14	285	12	388
SUMMA	529	6 529	603	6 476	498	6 399

Tyresö slott

Tyresö slott är en nationalromantisk slottsmiljö från sekelskiftet 1900. Under sommarmånaderna är sedan 2014 båda våningarna tillgängliga för besök på egen hand med en audioguide som vägvisare. Bokade visningar erbjuds hela året och i maj arrangerades särskilda Tyresödagar med visningar och musikunderhållning.

Slottsparken är tillgänglig för allmänheten året runt och är ett populärt utflyktsmål för Tyresöborna och andra omkringboende. I parken finns en särskild vandringsslinga som utgår från tre teman; ett andligt, ett kulturhistoriskt och ett naturspår. Slingan är ett resultat av ett samarbete mellan Tyresö församling, Tyresö kommun och Nordiska museet.

Totalt besökte 2 221 personer Tyresö slott, en minskning med 14 procent jämfört med 2013. I detta antal ingår inte de många tusen besökarna som årligen väljer att använda slottsparken.

Under 2014 har antalet visningar minskat med 4 procent jämfört med 2013 och med 9 procent sedan 2012. Det som avviker är dels att museet under 2014 genomförde särskilda Tyresödagar med allmänvisningar för besökarna, dels att antalet skolgrupper har halverats. Det beror på att Tyresö kommun fram till 2014 bekostade ett Skapande skola-program på Tyresö slott. Museet arbetar nu med att utarbeta ett nytt pedagogiskt program som kommer att fokusera på stormaktstiden och vara möjligt att boka inom Skapande skola. Programmet kommer att lanseras under 2015.

Visningar	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	16	95	0	0	24	611
Bokade visningar	35	698	36	826	20	488
Bokade skolvisningar	17	415	35	771	31	733
SUMMA	68	1 208	71	1 597	75	1 832

Svindersvik

Sommarnöjet Svindersvik i Nacka är en av landets bäst bevarade rokokonläggningar med tillhörande köksflygel och trädgårdsmästarebostad. Huvudbyggnaden är öppen för besökare för särskilda visningar under sommarmånaderna samt vid den årliga Svindersviksdagen, medan parken med omgivning är tillgänglig året runt. 2014 hölls en studiecirkel om och på Svindersvik i samarbete med ABF. Deltagarna besökte även Nordiska museet och dess bibliotek under en av träffarna.

Totalt besökte 1 127 personer Svindersvik, en minskning med 28 procent jämfört med 2013. Det var framför allt under vår och höst som besöksantalet var lägre än tidigare år. Detta kan delvis vara en effekt av att tillströmningen 2013 var högre än vanligt då Svindersvik återöppnade efter ett begränsat öppethållande under 2012, då man förutom på Svindersviksdagen endast öppnade för bokade visningar. Detta slår sannolikt även igenom i utfallet av de bokade visningarna som minskade med 9 procent i jämförelse med 2013.

Visningar	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
Allmänvisningar	62	756	62	915	22	592
Bokade visningar	21	367	30	644	30	668
Bokade skolvisningar	1	5	0	0	0	0
SUMMA	84	1 128	92	1 559	52	1 260

Härkeberga kaplansgård

Härkeberga kaplansgård representerar den mellansvenska gårdstypen med mangårdsbyggnad, fägård och en liten trädgård med fruktträd och perenner.

Totalt besökte 2 331 personer Härkeberga kaplansgård, en minskning med 32 procent jämfört med 2013. Nedgången beror huvudsakligen på färre antal besökare under midsommarfirandet. Visningar och programverksamhet vid Härkeberga genomförs av Härkeberga Gille varför dessa inte redovisas närmare.

Bibliotek och arkiv

Nordiska museets bibliotek är ett kulturhistoriskt specialbibliotek. I samlingarna finns böcker och tidskrifter, kataloger, broschyrer och varukataloger. Böckerna och tidskrifterna om svensk kulturhistoria är till stor del tillgängliga via den lokala katalogen Saga och via den nationella biblioteks-databasen Libris. Genom att biblioteket är sökbart via webben och tillåter fjärrlån är det en resurs som uppskattas av låntagare såväl nationellt som internationellt. Likaså uppskattas bibliotekets öppna hyllsystem, där besökarna själva kan leta i samlingarna. Under 2014 hade biblioteket 3 146 besökare, en minskning med 11 procent sedan 2013. Biblioteket har haft 7 026 boklån, varav 263 var fjärrlån. Ökningen av det totala antalet utlån i jämförelse med 2013 bedöms ligga inom de variationer som är vanliga mellan åren.

<i>Biblioteket</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
<i>Besökare</i>	<i>3 146</i>	<i>3 530</i>	<i>4 697</i>
<i>Boklån</i>	<i>7 026</i>	<i>5 608</i>	<i>6 032</i>
<i>varav fjärrlån</i>	<i>263</i>	<i>405</i>	<i>382</i>

I Nordiska museets arkiv finns unika samlingar av uppteckningar, svar på frågelistor, arbetarminnen och andra självbiografier, dagböcker, kassaböcker och brev. Under 2014 har arkivet haft 869 besökare, vilket innebär en minskning med 17 procent från 2013. Utfallet har påverkats av förberedelsen av arkivets flytt. Öppettiderna har varit halverade och tillgängligheten till arkivets samlingar begränsade. Arkivet har tagit fram 1 040 volymer för studium, en minskning med 62 procent från föregående år. Variation mellan åren beror på antalet besökande, vilket material de studerar och hur omfångsrikt det är men för 2014 till stor del även på den begränsade tillgängligheten inför flytten.

<i>Arkivet</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
<i>Besökare</i>	<i>869</i>	<i>1 045</i>	<i>967</i>
<i>Volymer framtagna för studium</i>	<i>1 040</i>	<i>2 725</i>	<i>1 475</i>
<i>Förmedlade bilder via bildförmedlingen till externa mottagare</i>	<i>634</i>	<i>570</i>	<i>683</i>

I Nordiska museets bildarkiv finns allt från 1840-talets dagerrotyper till vår tids reportagebilder samt kulturhistoriska filmer och en samling ljudinspelningar. Under 2014 har bildförmedlingen bland annat levererat bilder till utställningar, digitala produktioner, böcker, artiklar och andra ändamål. Antalet förmedlade bilder varierar över åren på grund av efterfrågan. Materialet är efterfrågat såväl internt som externt.

Digitala medier

Nordiska museet fortsätter satsningen på digitala medier. Ett intensivt utvecklingsarbete pågår med målet att ge besökarna ett brett och mångfacetterat utbud av museets samlingar och kunskap.

Den nya webbplatsen som lanserades 2013 är tillgänglig på ett annat sätt än den tidigare. Den erbjuder talande webb, teckenspråk och lättläst svenska samt anpassningar för de med nedsatt syn. Den ger också andra möjligheter att knyta ihop utställningar, filmer, böcker med mera i kunskapsområden. Nordiska museets webbplats är central för att informera om aktuella frågor och för att tillgängliggöra material. Antalet besök på webbplatsen har under 2014 ökat med 13 procent, vilket medför att den nedgång som den nya webbplatsen initialt medförde 2013 nu har

återhämtats. Däremot stannar besökarna kvar något kortare tid och tar del av färre sidor 2014 i jämförelse med 2013.

Besök på webbplatsen	2014	2013	2012
Totala antalet besökare (inom 30 min)	590 110	520 089	576 882
Unika besökare (inom 24 tim)	469 720	411 076	458 927
Minuter per besökare	2 min, 10 sek	2 min, 24 sek	2 min, 2 sek
Sidvisningar per besökare	2,86	3,18	3,00

Publikundersökningarna för 2014 visar att 31 procent har besökt webbplatsen inför besöket på museet. Utöver information inför ett besök kan besökaren ta del av museets kunskapsidor eller söka i samlingarna via de digitala samlingssystemen *Digitalt Museum*, *Visual Arkiv* och *Saga*. För att kontinuerligt bredda och fördjupa möjligheten till egna studier är målsättningen att snabbt registrera nyförvärv så att de blir digitalt sökbara.

Digitalt tillgängligt material	2014	2013	2012
Föremålsposter på Digitalt Museum, %	63	63	64
Fotografier/bilder i Digitalt Museum, %	0,5	0,3	0,3
Arkiv i Visual Arkiv, %	18	17	15
Titlar i Saga/Libris, % slutna samlingen	65	57	57
Titlar i Saga/Libris, % öppna samlingen	85	85	85

Andelen föremålsposter på Digitalt Museum är 63 procent av de registrerade i Primus. Andelen omfattar 99 procent av de föremål som är möjliga att publicera sedan undantag gjorts för de som inte bör eller kan publiceras av olika anledningar. Innehållet förbättras kontinuerligt genom komplettering av informationen och tilläggs-katalogisering. Antalet besökare på Digitalt Museum går inte att särskilja mellan de olika deltagande institutionerna men i medeltal registrerades drygt 1 800 besök per dag under 2014 mot cirka 1 380 besökare 2013.

Kultur IT i Norge fortsätter utvecklingen av Digitalt Museum i nära samarbete med Nordiska museet. Utöver utvecklingsprojektet *KulturNav* genomförs även satsningen *Kulturpunkt*, en digital plattform för paketerad information i mobila lösningar och i de digitala inslagen i museets utställningar.

Samarbetet med *Europeana* fortsätter. Det material som finns på Digitalt Museum blir automatiskt tillgängligt på den europeiska sökmotorn via *K-samsök*. Även projektet *Europeana Fashion* har fortsatt. Projektet skapar en gemensam modeportal med över 700 000 moderelaterade digitala objekt ur både offentliga och privata samlingar. Nordiska museet, som en av två deltagande nordiska institutioner, har bidragit med cirka 54 000 poster. Nordiska museet finns också representerat på *Google Arts Project*, som är en internationell satsning för att främja och tillgängliggöra kulturhistoria och konst på internet.

Biblioteket når sina användare på nätet genom den lokala bibliotekskatalogen *Saga* och samarbetet inom *Libris*. Arbetet med digitalisering, katalogisering och tillgängliggörande fortgår och ökar successivt. Den del av bibliotekets material som står i den öppna, publikt tillgängliga samlingen är till 85 procent digitalt katalogiserad och den slutna samlingen till 65 procent. Katalogen är åtkomlig på webben via *Libris* och via *Saga*, museets egna system genom vilket alla utlån sker. I *Saga* finns också hänvisningar till fulltextmaterial inom museets ämnesområden som är åtkomliga i digitala arkiv utanför museet. För att öka utvecklingsmöjligheterna har museet investerat i ett uppdaterat

bibliotekssystem, som bland annat kommer att möjliggöra en annan hantering av digitala publikationer.

Arkivförteckningarna registreras löpande i arkivdatabasen *Visual Arkiv*, som finns tillgänglig via museets webbplats. Arbetet med att lägga in tidigare förvärv och förteckna accessioner i databasen är prioriterat inför arkivets flytt. Förutom i Visual Arkiv finns även vissa arkivalier publicerade på *Digitalt Museum* och på museets webbplats på särskilda temasidor. Ett omfattande digitaliseringsarbete av museets frågelistsvar har genomförts under 2014. Materialet är mycket efterfrågat och kommer nu att få en bättre tillgänglighet via arkivets expedition.

Arbetet med att kommunicera Nordiska museets verksamhet via nya medier utvecklas fortlöpande och antalet följare i kanalerna stiger kontinuerligt. Publiken är engagerad, delar inläggerna vidare, klickar på länkar, kommenterar och gillar. När det gäller engagemangsnivå ligger Nordiska museet idag bland de tre till fyra främsta i Norden. Med ett engagerande innehåll når museet en stor publik, enbart på Facebook cirka 80 000-100 000 personer i månaden. Nordiska museet har i sociala medier en aktiv virtuell vänförening som är en god ambassadör för verksamheten.

Museet har sex egna bloggar: *Nya medier*, *Biblioteket*, *Gamlingar*, *Julitas trädgård*, *Folkloristen berättar* och *Månadens föremål*. Inför julen 2014 har museet även haft en tillfällig *Jullogg* med ett antal specialinbjudna gästbloggare.

Genom museets medverkan i digitala kanaler förmedlas bilder och filmer ur samlingarna. På *Youtube* kan besökare ta del av ett urval av museets kulturhistoriska filmer och på *Flickr*, *Wikipedia* och *Instagram* läggs fler och fler bilder ut. Intresset för museets bilder via dessa kanaler är mycket stort och som exempel kan nämnas att Nordiska museets bilder på *Wikipedia* har visats cirka 4 miljoner gånger under 2014. Publicering av bilder på webben är dock en upphovsrättsligt komplicerad fråga.

Nordiska museet arbetar även för att öka användningen av webben som ett pedagogiskt verktyg. Genom att producera artiklar på *Wikipedia* inom museets ämnesområden når museet en större publik, särskilt fler elever och studenter. Även den mobila appen *Årets dagar* är användbar för undervisning. Där finns förklaringar till varför vi firar olika högtider och dagar samt hur firandet har förändrats över tiden. Appen lanserades under 2013 och har sedan dess laddats ned cirka 30 000 gånger. Under 2014 lanserade museet *Äppelappen*, som vill underlätta för alla som vill veta mer om äpplen och få hjälp med sortbestämning. Sedan den lanserades i oktober har den laddats ned 3 900 gånger.

Ett annat arbete som pågår är att digitalt kunna visa upp landskapsförändringarna på *Julita gård* utifrån historiska kartor och annat källmaterial. Ett utvecklingsarbete som delvis genomförs med hjälp av EUs landsbygdsprogram.

Förlag

Nordiska museets förlag publicerar sedan mer än 100 år tillbaka vetenskapliga publikationer och böcker som vänder sig till en bred läsekrets. Publiceringen innebär att kunskap knuten till ett speciellt ämne, företeelse eller föremålskategori tillgängliggörs. Museets samlingar, forskning och verksamhet står alltid i centrum för förlagets utgivning som följer museets inriktning och särskilda satsningar. Publikationerna är till övervägande del externfinansierade.

Publikationer Nordiska museets förlag	2014	2013	2012
Antal utgivna publikationer	11	12	10
varav nytryck	7	0	2

I boken *Julita gård: Sveriges lantbruksmuseum* berättas om platsens tusenåriga historia och om verksamheten idag. Boken är rikt illustrerad med både historiska och nyproducerade bilder och är skriven av personer med professionell anknytning till gården.

I Karin Gustavssons avhandling *Expeditioner från det förflutna* får man följa fältarbetarna under 1900-talets inledande decennier i deras arbete med by- och bebyggelsedokumentationerna runt om i landet. Avhandlingen behandlar hur deras vardag gestaltade sig och hur deras arbete kom att prägla bilden av den svenska allmogen.

Boken *Möte med mode: Folkliga kläder 1750–1900 i Nordiska museet* är en närstudie av delar av museets omfattande samling av folklig dräkt. Museets mångåriga medarbetare Berit Eldvik visar att allmogen snabbt anammade nya moden och återskapade dem i egna former och material – tvärt emot bilden att allmogens klädedräkt som regel var skild från stadens modeyttringar.

Fataburen, Nordiska museets och Skansens årsbok, hade temat *Lekar och spel*. Femton författare, de flesta med anknytning till Nordiska museet och Skansen, skriver om hur det vi ofta betraktar som tidsfördriv i själva verket varit och är förknippat med identitetsskapande och olika slags ritualer.

Sju nytryck har publicerats: *Skräddaren, sömmerskan och modet* av Pernilla Rasmussen, boxen *Folkhemmets rum* med fem separata volymer skrivna av Marianne Larsson, Kristina Lund, Maria Perers, Leif Wallin och Anna Womack samt *Sörmländska äpplen* med Dan Waldertoft som redaktör.

Utöver de publikationer som utkommit via Nordiska museets förlag har museets tjänstemän publicerat över 20 artiklar i olika nationella och internationella tidskrifter. De har även vid cirka 120 tillfällen medverkat i press, radio och tv.

Kunskap och samverkan

Regeringens riktlinjer

Stiftelsen Nordiska museet ska öka kunskapen inom sitt verksamhetsområde, bland annat genom att verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor. Vidare ska museet samverka med andra aktörer för att utveckla verksamheten. I detta ingår att verka för att ideella organisationer och andra delar av det civila samhället involveras.

Bedömning

Nordiska museet bedriver en verksamhet som överensstämmer väl med regeringens riktlinjer. Arbetet med att öka kunskapen inom museets breda verksamhetsområde är integrerat i den löpande verksamheten. Museet har ett väl etablerat samarbete med universitet och högskolor allt sedan stiftelsen grundades, men även med museer och andra institutioner, såväl statliga som privata.

Kunskapsuppbyggnad, forskning och universitetssamverkan

Museet eftersträvar ökad kunskap inom sitt verksamhetsområde genom kunskapsuppbyggnad, forskning och samverkan med universitet och högskolor. Nordiska museet har en unik ställning bland de kulturhistoriska museerna genom att ha två professurer knutna till verksamheten. All forskning vid museet är externfinansierad.

Ansvar för beredning och handläggning av forskningsrelaterade frågor ligger vid Institutet för folklivsforskning (IFF). Institutet leds av innehavaren av den *Hallwylska professuren*. Nordiska museets nämnd har under 2014 utlyst professuren och rekryteringen beräknas vara klar under 2015 för tillträde senast januari 2016 när nuvarande befattningshavare avgår med pension.

IFF driver museets forskningsfrågor och har som stöd ett forskningsråd med interna och externa ledamöter. Under 2014 har projektet *Sverige i det globala samhället* pågått. Projektet undersöker när, hur och varför vissa platser skapades som säljande i den svenska nationens namn. Utgångspunkten i arbetet är den Världspostkongress som hölls i Stockholm 1924. En av frågeställningarna är vilken betydelse organisationer och institutioner har haft i skapandet av "kulturarvsplatser" och i nationaliseringen av kulturen.

Som del av IFF:s verksamhet finns även en forskningsmiljö på Julita gård som fokuserar på forskning om det levande kulturarvet. Dessa arbeten är knutna till bland annat Linköpings universitet och Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala. Projektet *Genetisk variation i historiskt växtmaterial* handlar om frågeställningar kring genetisk variation i oförädlade lantsorter, materialets genetiska förändring i ett historiskt perspektiv och aspekter på allmogens livsmedelsförsörjning. Till grund ligger frösamlingar som är insamlade från mitten av 1800-talet fram till början av 1900-talet. Materialet innehåller prov på i dag försvunna sorter av köks- och lantbruksväxter. Proven är av stort kulturhistoriskt värde för att förstå äldre tiders odlingsmetoder och miljöer. Ett annat flerårigt projekt, *Populationsgenetik i historiska grödor och växtskadegörare*, studerar lanthavre och vad som hände när den svåra svampsjukdomen svartrost drabbade odlingen i Sverige 1889. Svaret är av historiskt intresse men kan också ge möjlighet att förebygga framtida angrepp, då svartrost fortfarande utgör ett globalt hot mot spannmålsodling.

Den andra professuren knuten till Nordiska museet är *Byggmästare John Mattsons donationsprofessur i möbelkultur vid Linköpings universitet och Nordiska museet*. Undervisningen bedrivs vid

Carl Malmstens Furniture Studies på Lidingö i Stockholm och samarbetet kring möbelkultur och teknikområden är till ömsesidig nytta för såväl studenter och lärare som museets medarbetare och forskare. I arbetet med uppdateringen av utställningen *Hem och bostad* har museet och skolan samarbetat. Studenterna har även varit på ett antal studiebesök i museets magasin och museets intendent har hållit föreläsningar för skolans elever. Utöver detta undervisar även museets möbelkonservator enligt särskilt avtal på Carl Malmstens Furniture Studies.

Ett avtal finns tecknat mellan Nordiska museet och Sveriges lantbruksuniversitet och *Programmet för odlad mångfald (POM)*. Avtalet innebär projektledning av insamling av vegetativt förökade nyttoväxter med syfte att kartlägga den genetiska mångfalden. Forskningen är tvärvetenskaplig och förenar genetik, etnobiologi, agrarhistoria och livsmedelshistorik. Målsättningen är att sammanfoga historia och biologi till en enhet som bidrar till en historieskrivning med ett bredare perspektiv.

Andra exempel på forskarsamverkan är att med hjälp av *DNA-teknik bestämma träslag på föremål i museisamlingarna*. Arbetet genomförs av museets agrarhistoriker i samarbete med ett par forskare vid Linköpings universitet och finansieras av stiftelsen Lagersberg. Ett annat exempel är *Medeltidspigments ursprung* som avslutades under 2014. Där har museets målerikonservator tillsammans med två kemister studerat färgpigment från medeltida muralmålningar för att undersöka varifrån de härstammar. Projektet *Paljetter* undersöker skadade paljetter och pärlor från föremål i Nordiska museet och från en rad andra museer i Sverige. I arbetet ingår att kartlägga skadebilden, göra en kemisk analys och identifiera textilmaterialet som de är fästa på. Arbetet avser att ta fram rekommendationer för bästa förvaring.

Museets samarbete med universitet och högskolor innefattar även föreläsningar vid olika kurser, studiebesök, introduktioner till museets arkiv och bibliotek samt handledning vid uppsatsarbeten och samarbetsprojekt. Biblioteket bevakar utgivning inom sina specialområden och kompletterar därmed universitets- och högskolebiblioteken. Museet ger också service till såväl interna som externa forskare. Så kallade *fredagsseminarier* anordnas regelbundet för att främja samverkan med forskningen och belysa museispecifika sakområden knutna till samlingarna. Till dessa cirka tio årliga seminarier inbjuds även medarbetare vid andra museer med intresse för ämnet.

Museets personal deltar också i olika nätverk relaterade till forskarsamhället. Museet tar även emot praktikanter från olika utbildningar. Under året praktiserade sex studenter på museet. De kom från Stockholms universitet, Uppsala universitet och Umeå universitet samt från en av Medborgarskolans YH-utbildningar. Ytterligare fem studenter från fyra olika trädgårdsmästarutbildningar praktiserade på Julita gård. Utöver dessa fick en person via MISA och sex personer genom Arbetsförmedlingen arbetspraktik på museet eller på dess kulturmiljöer. För att även ge barn och unga möjlighet att tidigt få inblick i olika yrkesområden och arbetsplatser har museet dessutom tagit emot fem praktikanter från gymnasiet och sex praelever.

Nationell samverkan, stöd och rådgivning

Som nationellt kulturhistoriskt museum har Nordiska museet en samlad och omfattande kunskap inom sitt verksamhetsområde. Samverkan sker inom många olika verksamhetsområden och museets personal deltar formellt och informellt i olika grupper och nätverk. Nordiska museet representeras i styrelserna för bland annat Mångkulturellt centrum, Stiftelsen Strindbergsmuseet och Stiftelsen Skansen. Stiftelsen Skansen och stiftelsen Nordiska museet ska enligt sina respektive stadgar verka i nära samarbete.

På arkivet pågår utvecklingsarbete inför samarbetsprojekt inom etnologi på Stockholms universitet, Umeå universitet, Lunds universitet samt Karolinska institutet. Arkivet är även representerat i

Tjänstemäns och akademikers arkivs forskningsråd (TAM) och deltar i *centralmuseernas forskningsnätverk*. Arkivet bevakar också aktivt utvecklingen inom e-arkivering, bland annat genom deltagande i Arkivforums seminarier.

I Sverige används det norska databassystemet Primus av allt fler museer. Nordiska museet har huvudansvaret för samordningsarbetet för de museer i Sverige som använder Primus och webbversionen Digitalt Museum. Museet är med och leder arbetet med det gemensamma nätverket *Primus Sverige* med regelbundna träffar för de deltagande museerna. Under 2014 har åtta nätverksmöten genomförts och tre institutioner har varit på studiebesök för att ta del av museets arbete med Primus.

En representant från Nordiska museet sitter i styrelsen för *KulturIT* med säte i Oslo och som expert i styrgruppen för *Riksarkivets samordningssektariat för digitalisering (DIGISAM)* samt är sammanställande i *centralmuseernas digitaliseringsgrupp*. Inom ramen för detta samarbete och under ledning av Nordiska museet har ett par workshops genomförts riktade mot chefer och användare från de olika museerna.

Inom arbetet kring kulturhistorisk fotografi har fokus allt mer flyttats från analogt fotografi till området digitalisering. Det av museet tidigare utvecklade *Nationella fotografregistret (NFR)* finns nu på den nya digitala plattformen *KulturNav*. Det möjliggör gemensamma listor över termer, personer, organisationer och händelser. NFR är ett register med i första hand avlidna svenska fotografer, vars bilder finns bevarade vid arkiv, bibliotek och museer.

Nordiska museet äger flera kulturhistoriska miljöer med drygt 400 byggnader. I vården av dessa sker samarbete med olika intressenter, dels genom nätverk mellan de större nordiska friluftsmuseerna, dels genom samarbete med olika enskilda personer, företag, föreningar och kommuner. Vid större evenemang, som vid valborg och midsommar, genomförs dessa med lokala aktörer, särskilt hembygdsföreningar på platsen. Jordbrukets dag på Julita gård arrangeras tillsammans med *Lantmännens riksförbund* i Södermanland. I arbetet med de levande samlingarna finns utöver *Sveriges lantbruksuniversitet* även ett nära samarbete med till exempel det lokala fröföretaget *Impecta* och med *Riksförbundet Svensk trädgård*, som sedan 2010 genomför trädbeskränkingskursen Grönt Kort på Julita gård. Dessutom medför förvaltningen av den stora jord- och skogsbruksfastigheten automatiskt en omfattande samverkan med en rad olika myndigheter och lokala aktörer.

Förfrågningar knutna till föremål och kulturhistoriska företeelser från allmänheten, journalister, medarbetare vid andra museer och forskare är omfattande. Utöver förfrågningar per telefon, brev och mejl tar museet även emot ett stort antal studiebesök från olika institutioner. Syftet med besöken är ofta att ta del av en speciell företeelse eller föremål, samling eller arbetsmetod eller att få en övergripande bild av museets verksamhet.

Till viktiga nationella samverkansuppgifter hör också myndighetsuppgiften att handlägga exportärenden av äldre möbler och andra föremålsgrupper. Under 2014 har 208 utförelseärenden handlagts. Cirka 100 förfrågningar om utförelse har mottagits och förhandsbedömningar har gjorts inför sex auktioner. Inom ramen för Riksantikvarieämbetets pågående regeringsuppdrag att göra en översyn av regelverket om kulturföremål har Nordiska museet deltagit i flertalet möten under 2014. Museet har också tagit emot ett besök från Rikskriminalen för att informera om museets arbete med export- och utförelse samt om de frågor som rör tolkningssvårigheter och tillämpningen av lagen.

Andra exempel på samarbeten har varit att arrangera konferenser och seminarier. Nordiska museet har till exempel varit värd för Kungl. bibliotekets årliga konferens om digitalisering ur ett ABM-

perspektiv och för seminariet om gifter i museisamlingar. Seminariet genomfördes i samverkan med Riksantikvarieämbetet och Medicinhistoriska museet i Västragötalandsregionen.

Exempel på administrativ samverkan är telefonin som drivs tillsammans med Riksantikvarieämbetet, Statens Maritima museer, Statens Historiska museer, Naturhistoriska riksmuseet och Statens Musiksamlingar. Andra exempel är centralmuseernas samarbetsråd och nätverken för upphandling respektive för ekonomiadministration inom stiftelser.

Styresmannen har medverkat i den årliga ESV-dagen och berättat om Nordiska museets arbete med planering och uppföljning. Det övergripande syftet med ESV-dagen är att bidra till en effektivare statsförvaltning genom att ge deltagarna information från ekonomi- och verksamhetsstyrningsområdet som ska inspirera dem att utveckla sin egen verksamhet.

Internationellt utbyte och samarbete

Ett starkt och varierat internationellt utbyte och samarbete ska främjas. Museet utvecklar och vidmakthåller den internationella orienteringen genom att delta i internationella sammanslutningar, arbetsgrupper, nätverk, seminarier, studieresor och konferenser. Det internationella utbytet varierar från fleråriga samarbeten till kortare insatser. Mest omfattande är den nordiska samverkan där museets medverkan i det Nordiska museidirektörsnätverket har fortsatt liksom Julita gårds samarbete med Programmet för odlad mångfald (POM).

Nordiska museet verkar för ett brett internationellt utbyte, dels genom det nordiska samtidsnätverket Norsam, dels genom internationella Committee on Collecting (COMCOL), en ICOM-kommitté inom UNESCO. Internationellt samarbete sker också inom ICOMOS internationella vetenskapliga kommitté för Vernacular Architecture och sedan 2013 även inom Network of Museums in the Baltic.

Den omfattande samverkan med norska museer och Kultur IT i Norge kring databassystemet Primus, webbversionen Digitalt Museum och utvecklingsprojekten *Kulturpunkt* och *KulturNav* fortgår. Sedan 2012 sitter även museets representant i Kultur IT:s styrelse med säte i Oslo. Internationellt har museets arbete med nya medier rönt stort intresse och museet har bland annat bjudits in och medverkat i ett heldagsseminarium vid University of Leeds samt suttit med i domarpanelen för *Best of the Web Award*, Museum and the Web 2014.

Kopplat till kläder och mode är museets deltagande i det treåriga EU-projektet *Europeana Fashion* med 22 deltagande institutioner i Europa. Projektet syftar till att skapa en gemensam modeportal med över 700 000 moderelaterade digitala objekt ur både offentliga och privata arkivs samlingar. Nordiska museet och Centrum för modevetenskap vid Stockholms universitet är de enda nordiska deltagande.

Ett kunskapsutbyte kommer även till stånd då utländska forskare och kollegor konsulterar museets specialister eller studerar museets samlingar. Vid utlån följer en konservator eller intendent oftast med och ansvarar för säkerhet och montering av föremål. Detta leder till utbyte av erfarenheter och inblick i hur olika institutioner arbetar.

Museets medarbetare har under 2014 deltagit med föredrag och presentationer på en rad internationella konferenser inom vitt skilda verksamhetsfält. Museets medarbetare har också företagit ett antal studieresor till institutioner i bland annat Norge, Estland, Holland, Belgien, Frankrike och Tyskland. Större delen av konferensdeltagandet och studieresorna har bekostats av avkastningen från en till museet anknuten stiftelse avsedd för personalens forsknings- och studieresor.

Övergripande perspektiv

Regeringens riktlinjer

Stiftelsen Nordiska museet ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Bedömning

Nordiska museets bedömning är att dessa övergripande perspektiv är integrerade i museets verksamhet. Museet arbetar för att perspektiven ska beaktas tidigt i de olika interna arbetsprocesserna, från val av teman till utställningar, insamling, bildval och textproduktion till rekrytering av medarbetare.

I syfte att samla de övergripande perspektiven redovisar Nordiska museet även tillgänglighetsarbetet här. Internationellt utbyte och samverkan redovisas tillsammans med den övriga samverkan, det vill säga under rubriken *Kunskap och samverkan*. Verksamheten som är riktad mot *barn och unga* är fortsatt prioriterad och redovisas under respektive verksamhetsområde. Museet har erbjudit såväl skolor som familjer ett varierat utbud. Merparten av de pedagogiska resurserna har lagts på skolverksamheten i syfte att nå alla samhällsgrupper.

Tillgänglighet, mångfald och jämställdhet

Nordiska museet ska vara ett museum för alla. Det betyder att alla ska kunna känna sig representerade och kunna ta del av det museet erbjuder. Samlingarna ska ge utrymme för att lyfta olika perspektiv i syfte att visa samhällets kulturella mångfald.

I arbetet med att nå och skapa delaktighet med nya grupper tar Nordiska museet sedan 2013 emot grupper med dementa från äldreboenden, vilka får särskilda visningar och möjlighet till samtal i Folkhemslägenheten. Denna programverksamhet genomförs inom samarbetsprojektet *Möten med minnen*, som leds av Alzheimerfonden i samarbete med Demensförbundet, Svenskt demenscentrum och Nationalmuseum. Till Folkhemslägenheten har också ett särskilt program utarbetats som riktas mot Vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet och inom Komvux. Detta syftar till att ge eleverna kunskap och förståelse för hur samhället var organiserat under mitten av 1900-talet. Nordiska museet har också genomfört ett samarbetsprojekt med Stadsmissionens dagverksamhet Klaragården vilket har resulterat i en mindre utställning på museet 2014. Ett samarbete har även inletts med Stockholms stad och deras fritidsverksamhet för personer med funktionsnedsättning som bor i gruppboende. Under året har också en praktikant via företaget MISA (Metodutveckling, Individuellt stöd, Samhällsdeltagande och Arbetsdeltagande) fått pröva sin arbetsförmåga och utöka sin erfarenhet av att arbeta med det digitala samlingssystemet Primus.

Arbetet med tillgänglighet innebär bland annat att underlätta för människor att fysiskt kunna ta sig runt i museet. Museibyggnaden och museets kulturmiljöer består av gamla kulturbyggnader varför möjligheten till anpassning av den fysiska tillgängligheten delvis är begränsad. I samband med ombyggnader och renoveringar är tillgänglighetsperspektivet integrerat. Exempelvis har det nyöppnade stallet på Julita gård tillgänglighetsanpassats vid renoveringen. Likaså kommer ombyggnaden av museets södra del innebära att ytterligare kontorslokaler blir tillgängliga för funktionsnedsatta och att en ny tillgänglighetsanpassad entré färdigställs i marknivå.

De flesta av museets utställningar har ett eller flera hjälpmedel för personer med synnedsättning, såsom punktskrift, reliefer, rekvisita eller modeller. Till den 2014 återöppnade utställningen *Hem och bostad* har tre taktila modellerna tagits fram med hjälp av 3D-skrivare. Det är första gången

museet prövar digitala utskrifter av föremål med denna teknik. Audioguider finns till alla större utställningar och ingår i entréavgiften. Ett höjdpunktsspår finns på svenska, lätt svenska, engelska, tyska, franska, spanska och ryska samt i en speciell version för barn. En särskild syntolkad version finns för Modemaktutställningen som kan lånas i museets reception eller laddas ned från museets webbplats. Till utställningen Sápmi finns audioguiden dessutom på lulesamiska, sydsamiska och nordsamiska. Sedan 2014 finns även audioguider till Tyresö slott.

För gruppen elever med särskilda behov anpassas skolprogram och visningar efter samråd med lärarna. Anpassningen kan innebära att avvärja fysiska hinder, ställa i ordning rekvisita samt förbereda praktiska uppgifter som fungerar utifrån elevernas förutsättningar. Det kan även innebära att använda ett enkelt språk och undvika alltför abstrakta formuleringar. Tidsanpassning är också viktigt då vissa grupper behöver längre tid att röra sig genom museet.

Nordiska museet arbetar även med webben för att ge besökarna ett rikt utbud av allt det museet har att erbjuda. Digitala produktioner ska tillgänglighetsanpassas så långt som möjligt. Den nya webbplatsen erbjuder till exempel talande webb, teckenspråk och lättläst svenska samt anpassningar för de med nedsatt syn. I arbetet strävar museet också efter att beakta ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Exempel är de kunskapssidor som lägger fokus på identitet i syfte att vidga perspektivet och ge möjlighet till reflektion.

Mångfald och kulturmönster är centrala perspektiv inom museets verksamhet. Det gäller såväl inom arbetet med insamling som inom kunskapsbygge och förmedling. Under 2014 har museet haft ett samarbete med *Mukulat*, en sverigefinsk arena för barnkultur. I deras projekt *Mukulat goes Museo* har syftet varit att synliggöra finskan som nationellt minoritetsspråk och minoritetskultur i etablerade kulturinstitutioner. Samarbetet resulterade i en finskspråkig tidsresa i Lekstugan där målgruppen var finsktalande barnfamiljer.

Perspektiven är viktiga också i arbetet med de befintliga föremålssamlingarna, där frågor kring klassifikationssystem och dess betydelse för förståelsen av samlingarna analyseras. Museets insamlingsverksamhet syftar både till att bygga vidare på museets tidigare kunskapsmaterial och att skapa kontinuitet i samlingarna, men också till att täcka in områden där museet tidigare inte varit tillräckligt aktivt. För att öka användbarheten av föremål och dokumentationer i samlingarna ser museet även kontinuerligt över ämnesorden i samlingssystemen för att skapa en bättre sökbarhet utifrån olika perspektiv.

Nordiska museet har sedan 2003 en särskild intendenttjänst för frågor rörande nationella minoriteter, mångfald och kulturmöten. Satsningen borgar för att perspektivet hålls aktuellt och att nätverk finns såväl med forskare inom området som med representanter för berörda grupper. Museet representeras i styrelsen för Mångkulturellt centrum i Botkyrka.

Internt arbetar Nordiska museet även med dessa olika perspektiv. 2014 fastställdes en ny diskrimineringspolicy *En arbetsplats för alla*, som lägger grunden för löpande och aktivt arbete med mångfalds- och jämställdhetsfrågor inom exempelvis organisation, lön, lönekartläggning, kompetensutveckling, rekrytering, chefsutbildning, arbetstidsavtal, mötesplanering och föräldraledighet.

Besökare

Generösa öppettider är avgörande för publikens möjlighet att använda museet. Nordiska museet har öppet alla dagar i veckan. Med undantag för de tre sommarmånaderna har museet kvällsöppet en dag i veckan med fri entré för alla. Stiftelsens kulturmiljöer har varit öppna från maj till och med september. Förbokade grupper erbjuds visningar även vid andra tider på året. Tyresö slottspark är i

princip alltid tillgänglig men de som besöker och använder den är inte medräknade i statistiken då området inte är inhägnat.

Under 2014 har *Stiftelsen Nordiska museet* haft 266 735 besökare, vilket är en minskning med 2 procent från 2013. Besök av barn och ungdom under 19 år har ökat med 9 procent från 2013 och gruppen utgjorde 17 procent av det totala besöksantalet jämfört med 15 procent 2013 och 14 procent 2012.

Besökare (totalt)	2014		2013		2012	
	Totalt	varav under 19 år	Totalt	varav under 19 år	Totalt	varav under 19 år
<i>Museibyggnaden</i>	215 308	33 478	220 665	28 794	257 646	30 754
<i>Julita gård</i>	45 748	9 548	44 763	9 423	47 401	11 147
<i>Tyresö slott</i>	2 221	572	2 584	1 010	1 832	750
<i>Svindersvik</i>	1 127	38	1 559	67	1 260	32
<i>Härkeberga</i>	2 331	1 060	3 420	1 549	2 260	*
SUMMA	266 735	44 696	272 991	40 843	310 399	42 683

*På *Härkeberga kaplansgård* har barn och unga inte räknats under 2012.

Museibyggnaden på Djurgården har haft 215 308 besökare, en minskning med 2 procent sedan föregående år. Antalet besök av barn och ungdom under 19 år har ökat med 16 procent. Minskningen jämfört med 2012 förklaras framför allt av utställningen *Väv*, som producerades med anledning av Hemsjöldens 100-års jubileum. Utställningen drog en stor publik och museet erbjöd under sommaren att gå två betala för en, vilket flitigt nyttjades. Sett över den senaste tioårsperioden är besöksiffrorna dock ökande. På *Julita gård* ökade antalet besökare med 2 procent jämfört med 2013 medan det minskade på de övriga kulturmiljöerna. *Tyresö slott* minskade med 14 procent och *Svindersvik* med 28 procent jämfört med 2013. Även *Härkeberga kaplansgård* besöktes av färre besökare, en minskning med 32 procent jämfört med 2013. Nedgången beror huvudsakligen på färre antal besökare under midsommarfirandet.

Visningar (totalt)	2014		2013		2012	
	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare	Grupper	Deltagare
<i>Allmänvisningar</i>	634	7 525	659	7 060	515	6 685
<i>Bokade visningar</i>	232	4 029	239	5 336	267	5 592
<i>Skolgrupper inkl. obokade grupper</i>	739	14 060	814	14 392	803	14 767
SUMMA	1 605	25 614	1 712	26 788	1 585	27 044

Ser man till det totala antalet visningar som stiftelsen genomfört är det en minskning med 6 procent sedan 2013 men fortfarande fler än under 2012. Det som är tydligt är att antalet skolbesök minskar, såväl för bokade som obokade besök och att det gäller alla delar av stiftelsen – förutom *Svindersvik* – som från att inte ha haft skolbesök genomfört ett under 2014.

Utdelade stipendier och medaljer

Under en ceremoni på Nordiska museets högtidsdag den 24 oktober belönades en rad personer med stipendier och medaljer.

Hazeliusmedaljen och medaljen för hembygdsvårdande gärning tilldelas personer som gjort stora insatser för att vårda det arv som så starkt lever i Nordiska museet. Hazeliusmedaljen präglades första gången 1893 och överlämnades i guld till Artur Hazelius i samband med hans 60-årsdag den 30 november det året. Den har senare delats ut till personer som gjort stora tjänster i utforskningen av vårt land och vår hembygd och alldeles särskilt till dem som stått i kontakt med Nordiska museet.

2014 uppmärksammades tre personer som gjort stora insatser för svensk och nordisk kultur i USA. *Hazeliusmedaljen i guld* tilldelades Barbro Osher för hennes förtjänstfulla insatser för svensk kultur och forskning, såväl i Sverige som i USA, genom The Barbro Osher Pro Suecia Foundation och Bernard Osher Foundation. Hon blev den nittonde mottagaren av Hazeliusmedaljen i guld sedan 1893 och den första kvinnan som får guldmedalj.

Flera museer och institutioner i USA värnar det svenska och nordiska kulturarvet. I Chicago finns The Swedish-American Museum i Andersonville, en stadsdel utanför Chicago som fortfarande får sin prägel av de svenska emigranterna. Kerstin Lane tilldelades *Hazeliusmedaljen i brons* för sitt arbete med att bygga upp detta museum. På liknande entusiastiskt och engagerande sätt har Marianne Forssblad arbetat när hon etablerade The Nordic Heritage Museum i Seattle som en viktig institution som tar till vara de fem nordiska ländernas kulturarv. Även hon tilldelades *Hazeliusmedaljen i brons*.

Medaljen för hembygdsvårdande gärning tilldelades 2014 Hans-Erik "Hasse" Alatalo i Luleå för dokumenterande och spridande av norrbottensk och tornedalsk folkmusik och visa. Maj-Gun Blomberg och Anders Lundqvist i Lärbro erhöll medaljerna för arbetet med Bungemuseet på Gotland, ett av Sveriges största friluftsmuseer som samlar äldre gotländsk byggnadskultur. Tage Persson i Funäsdalen fick medaljen för att ha varit drivande vid tillkomsten av Härjedalens fjällmuseum i Funäsdalen och Birgitta Notlöf i Stockholm uppmärksammades så som grundare av den ideella föreningen Livstycket, ett kunskaps- och designcenter i Tensta i Stockholm, som ska hjälpa invandrarkvinnor att ta sig ur sin isolering, lära sig det svenska språket och bli självförsörjande.

Harald Hvarfners minnesfond syftar till att bereda fast anställd personal vid kulturhistoriska museer i Norden möjlighet till bidrag för resor i de nordiska länderna i samband med bedrivande av forskning inom ämnesområde av museal karaktär, företrädesvis nordisk etnologi och kulturhistoria. Lotta Fernstål på Historiska museet i Stockholm erhöll bidrag till en forskningsresa inom ramen för det pågående forskningsprojektet I de äldsta runornas tid. Joakim Wehlin på Dalarnas museum, fick bidrag till en forskningsresa inom det nyligen initierade forskningsprojektet Livsstrategier och identiteter.

K W Gullers stipendium för förtjänstfulla insatser på det dokumentära fotografiets område tilldelades Linda Forsell i Stockholm/New York. Stipendiet inrättades till KW Gullers 50-årsdag 1976 och förvaltas av museet sedan 1990.

NUDOK-diplomet tilldelades Jonas Larsson i Söderhamn. Diplomet instiftades 1991 av NUDOK, Bildgruppen och föreningen för nutidsdokumentation och förvaltas sedan mitten av 1990-talet av museet. Stiftarnas avsikt var att det ska delas ut till fotografer i Sverige som med sina bilder har skapat tidsdokument över människors villkor.

Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Uttalande avseende granskning av resultatredovisning 2014 för Stiftelsen Nordiska Museet, org nr 802002-4686

Uppdrag och ansvarsfördelning

Jag har granskat nämndens och styresmannens redovisning daterad 2015-01-27 avseende resultatredovisningen 2014. Det är nämnden och styresmannen som har ansvaret för resultatredovisningen och för att den upprättats i enlighet med villkor ställda i regeringsbeslut för 2014. Mitt ansvar är att granska resultatredovisningen och att lämna ett utlåtande till Kulturdepartementet.

Granskningens inriktning och omfattning

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts för att med begränsad säkerhet kunna uttala mig om huruvida resultatredovisningen är upprättad i enlighet med villkor ställda i regeringsbeslut för 2014. Jag anser att granskningen ger mig en rimlig grund för mitt uttalande nedan. Granskningen har begränsats till översiktlig analys av resultatredovisningen och underlag till denna, stickprov på underliggande dokumentation samt förfrågningar till stiftelsens personal.

Uttalande

Grundat på min granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger mig anledning att anse att nämnden och styresmannens resultatredovisning inte upprättats i enlighet med ställda villkor enligt regeringsbrev för 2014 samt att mål, återrapporteringskrav och uppdrag inte redovisats i enlighet med ovanstående villkor.

Stockholm den 29 januari 2015

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Kopia till Stiftelsen Nordiska Museet

Tack vare våra vänner

Nordiska museets och Skansens Vänner, en av Sveriges äldsta vänföreningar, har 2014 genomfört ett rikt program som gett vännerna möjlighet att närmare lära känna Nordiska museets verksamhet. Nordiska museets personal har varit mycket engagerad i årets program som bjudit på specialvisningar för vännerna i utställningarna *Hem och bostad* samt *Socker*. Även visningar av Villa Lusthusporten på Djurgården har genomförts samt av Härkeberga kaplansgård.

Vänföreningen är ett stöd för museet i dess verksamhet. Årets bidrag gick till Julita gård och ska användas till att utveckla pionträdgården att bli mer lik sitt historiska ursprung och än mer njutbar. Bland annat ska en damm återskapas i samma material och dimension som den hade förr och formklippta tujor ska åter pryda gräsmattans långsidor. Successivt ska även arter och sorter i pionträdgården bytas mot ett mer historiskt intressant material och en större rabatt med dahlior planteras för att förlänga platsens blomningstid.

Vänföreningens stipendium till medarbetare vid museet gick 2014 till en resa till Helsingfors och Åbo. Resans syfte är att jämföra magasineringsfrågor i deras museer med liknande samlingar som finns på Nordiska museet.

Volontärernas insatser i samförstånd med museets personal och de fackliga organisationerna vid olika program och evenemang uppskattas mycket av Nordiska museet.

NORDISKA MUSEET

Socker
Foto Nordiska museet

*Gamlingar – hur var det
och hur vill du ha det?*
Foto Ernst Manker
© Nordiska museet

Hem och bostad
Foto Peter Segemark
© Nordiska museet

*Gamlingar – hur var det
och hur vill du ha det?*
Foto Nordiska museet

Spel
Fotograf okänd,
Nordiska museets arkiv

*Folkhemmets rum:
Sovrummet*
Foto Ateljé Bellander
© Nordiska museet

NORDISKA MUSEET

Stiftelsen Nordiska museet

Box 27820

115 93 Stockholm

Tel: 08-519 546 00

Fax: 08-519 545 80

www.nordiskamuseet.se